

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaft betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

Rond de hervorming van de Wetgeving op de Polders en de Wateringen ⁽¹⁾

door Mr. A. LIMPENS, advocaat der balie te Dendermonde.

De overstroming in de vallei der Durme is uitsluitelijk te wijten aan de werken, die voor het oogenblik door den Staat uitgevoerd worden. Leden van het bestuur van Bruggen en Wegen in hunne technische studiën wezen op de noodzakelijkheid, alvorens rechtekkingen te ondernemen, de verdedigingswerken te versterken. (2) De locale besturen herinnerden deze noodzakelijkheid aan het Staatsbestuur.

Hij, die door verandering van het water-regime het water op zulke wijze doet stijgen dat de bestaande verdediging ontoereikend wordt, begaat ontegensprekelijk een fout indien hij op eigen kosten niet belet dat onheil gebeure. (3)

Het Staatsbestuur heeft in de Durmevallei een fout begaan en is, volgens de huidige rechtspraak van het Hof van Verbreking, welke de ware beginselen van ons recht, gedurende de verleden eeuw onder invloed van het Fransche recht in vergetelheid gevallen, wederom deed toepassen, verplicht zoowel als gelijk welke Belgische ingezetene, de geleden schade volkomen te vergoeden, en hier dus het versterken der verdedigingsmiddelen te bekostigen. (4)

Deze verplichting bestaat, welke ook het rechtsstelsel weze nopens beheer en gewoon onderhoud der dijken.

Soms wordt gehandeld alsof het eigendoms-

recht op den dijk de verplichting zou medebrengen den dijk te onderhouden. Dit is onjuist. Het eigendomsrecht uit natuur verleent algeheele heerschappij, dus ook de macht van te niet te doen, ten ware eene dienstbaarheid zulks belette. Een erfdienstbaarheid uit haren aard brengt enkel de verplichting mee iets niet te doen of iets te dulden.

De eigendom een dijk dragende, kan bezwaard zijn met erfdienstbaarheid ten voordeele van een ander erf, doch dit recht kan uit zijn aard geen verplichting medebrengen tot onderhoud, de verplichting iets te doen. (5)

Den 25 Januari 1932 werd door de regeering een wetsvoorstel neergelegd tot hervorming der wetgeving over polders en wateringen.

Het doel, door dit voorstel beoogd, is, naar diens beweegredenen zelf, onderhoud en heropbouw der dijken te doen betalen door de eigenaars van gelijk welk erf, dat kan onder water komen door overstroming. (6)

Het wil grondgebied, dat ten tijde van het Fransche Keizerrijk niet erkend werd als polder, en bijgevolg gedurende meer dan eene eeuw als gewoon onbelast eigendom werd verhandeld, bezwaren met verplichtingen tegenover den Staat, die enkel als rechtvaardig kunnen beschouwd worden wanneer zij wegen op gronden,

die, mits het kwijten van dergelijke verplichtingen, aan hunne oorspronkelijke eigenaars door den Staat werden afgestaan.

Dit ontwerp moet verworpen worden om zijn grondslag zelf.

De Commissie, die het opmaakte, heeft den rechterlijken toestand onjuist ontleed.

Een polder is geen openbaar bestuur. (7) Hij is fysisch een grondgebied, op het water veroverd door indijking na het bouwen der eerste verdediging, enkel bestemd om de rivier binnen haar bedding te houden; juridisch is hij grondgebied van dien aard, dat in 't bezit van zijn eigenaar gekomen is ten gevolge eener concessie van den prins, mits zekere voorwaarden bij den afstand vastgesteld. (8)

De naam van polder wordt ook gegeven aan de vereeniging van eigenaars, die ten gevolge van zulke concessie tot stand kwam.

De polder is geen bestuur zooals gemeente en provincie geen bestuur zijn, maar heeft een bestuur zooals deze organismen er een hebben.

De Commissie, den polder zelf als een bestuur aanziende, trekt daaruit het gevolg dat de openbare macht dergelijke instelling uit eigen beweging mag scheppen waar zij het noodig bevindt.

Onjuiste vaststelling leidt noodzakelijk naar onjuiste gevolgtrekking.

Vermits een polder een grondgebied van bijzonderen aard is, kan een polderbestuur slechts redelijk tot stand komen voor een grondgebied dat polder is.

Een watering in ons hedendaagsch recht is stoffelijk een lage grond, buiten de bedding der rivier gelegen, en die, door afwateren en bevoeien, kan verbeterd worden; rechterlijk is het een grondgebied van dien aard, wiens eigenaars een vereeniging vormen om die gronden op zulke wijze te verbeteren. In ons oude recht gebruikte men het woord « broeck ». (9)

Een grondgebied van dien aard kan het bestuur niet rechtvaardig of redelijk als polder behandelen noch de eigenaars daarvan polderbestuur en polderwet opdringen.

De Commissie verklaart, dat aan de polder-eigenaars hunne verplichtingen nopens de dijken opgelegd worden als belastingen ingevolge de wet en niet ingevolge een contract. Tot staving daarvan haalt zij jurisprudentie aan uit het midden der verleden eeuw. (10)

Deze rechtspraak heeft een juridische con-

structie opgebouwd, die van ouds bestaande rechtstoestanden aanpast aan onze huidige instellingen. Zij laat ons de werkelijke rechtsverhoudingen niet kennen, doch schenkt deze een vorm, die toelaat te behouden wat in zijn oorspronkelijken vorm, volgens het recht uit de Fransche Revolutie ontstaan, niet kon voortleven.

Om den werkelijken toestand van ons recht te begrijpen, moet men noodzakelijk een klaar gedacht hebben van het foncierrecht, uit wiens regeling die toestand geboren werd.

Een polder ontstond uit een concessie, welke soms door verkoop na publieken oproep werd verkregen; hij berustte in werkelijkheid op een contract, door hetwelk de prins grond, door aanslikking gevormd in de zee of in de aan ebbe en vloed onderworpen rivieren, aan particulieren afstand mits bepaalde voorwaarden. Die voorwaarden verschilden volgens de gevallen. (11) Gewoonlijk werd het betalen eener jaarlijksche som geëischt; heel dikwijls bestond er verplichting het verkregen gebied binnen een bepaald tijdsverloop door een dijk tegen het water bestendig te vrijwaren; het gebeurde dat, indien het tij terug meester werd over den grond, deze terugkeerde in de handen van den prins; soms nochtans werd dit verval uitdrukkelijk uitgesloten. Als gunst werd doorgaans aan de concessionnarissen het recht verleend schout en schepenen aan te stellen om het afgestane grondgebied te beheeren. (12) Zoo groeide de polder tot eene instelling, die volkomen paste in ons oud foncierstelsel. Hij gelijkt wel op onze oude feodale « Cheinsen », de « censives » der Franschsprekende gewesten, die hetzelfde recht bezaten als onze voorgangers. Van deze onderscheidt hij zich nochtans door het mogelijk bestaan eener juridictie, wat hij gemeen heeft met het leen, van hetwelk hij afwijkt door den aard van den verschuldigden dienst, die voor het leen krijgsdienst was.

Het grondgebied der broeken, buiten zee en rivier gelegen, kon door indijking niet veroverd worden, noch, vermits het den prins niet toebehoorde, van hem het voorwerp wezen eener concessie. Het maakte deel uit van den gewonen grond en was aan het leenstelsel onderworpen; daarop wogen niet de polderverplichtingen, doch de feodale lasten; leenen en actterleenen, met of zonder heerlijke rechten, waren er inbegrepen of sneden er met hun grenzen door. (13) Die leenen werden van den leenheer, die dik-

wijls de prins zelf was, gehouden mits den gebruikelijken krijgsdenist en verschilden voor wat eigendom betreft, in niets met den hoogst gelegen grond van Brabant of Henegouwen.

De broeken bevatten slechts een gedeelte van het gebied, dat kon onder water komen door het tij; de heerlijkheid van Grembergen, nu de aldus genaamde gemeente, waarvan om zoo te zeggen gansch het vruchtbaar gedeelte beneden het huidige hooge tij ligt, bezat geen enkel broekvereeniging bij het verdwijnen onzer oude inrichtingen.

De dijken die, in het Land van Dendermonde, voor het eerst de bedding der rivieren afpaalden en nopens het bouwen van dewelke geen geschriften bestaan, dagteekenen ontwijfelbaar van het tdijperk der colonisatie zelf der streek. Daar deze van ouds bewoond is en slechts veilig kan wezen door beschutting tegen het water, moeten wij als zeker aanzien dat het oprichten der dijken geschiedde door de Germaansche volksstammen, toen nog, voor den landbouw, het half gemeenschappelijk uitbaten, met wisselen van het grondbezit, bij hen in gebruik was, ten ware het nog vroeger gebeurde.

Die dijken waren oorspronkelijk niet hoog, vermits het tijd, welk bij de monding van de Schelde zich vrij kon uitbreiden, verder het land in, een veel kleiner hoeveelheid water stuwde dan nu. (14) De plaats gekozen in het verste verleden voor het bouwen der kerken, laat daaromtrent geen twijfel.

Voor het verbeteren der lage gronden, vooral met het oog op bevoeiing, werden onder de bescherming dier dijken vereenigingen gesticht. Nopens hen vindt men geen andere stukken vanwege den Souverein dan het goedkeuren hunner reglementen. (15). Deze bevatten niets anders dan het bepalen, door de vereeniging zelf, en bekrachtigen door 's lands bestuur, der gebruiken die op hun gebied toepasselijk zijn.

Deze stukken bezigen uitsluitelijk het woord broek, wanneer het juridische regeling geldt en vermijden het woord polder, dat slechts bij uitzondering voorkomt, om naast andere benamingen de betrokkene plaats aan te duiden.

Na de Fransche verovering op het einde der XVIIIe eeuw, werden al de feodale verplichtingen afgeschaft, en, door het invoeren van een nieuw burgerlijk recht, het aan grondbezit vasthechten van gelijk welken dienst of eeuwig-

durende en niet-afkoopbare geldverplichtingen, onmogelijk gemaakt.

Voor de polders, voorwerp eener concessie van burgerlijken aard, rees onmiddellijk de vraag op wat hun rechtsregime zou wezen.

In 1811 werden door het Fransche Keizerrijk de verplichtingen der poldereigenaars omgezet in rechtsvormen, die overeenstemden met de beginselen van het nieuwe grondrecht. Als middel werd daartoe aangewend het heffen van belastingen en het wijden, ten voordeele van den Staat door privilege, van gansch het poldergebied, grondwaarde zoowel als jaarlijksche opbrengst, tot het dekken der kosten van onderhoud, herstel en heropbouw der dijken. Wat het nieuwe burgerlijk recht weigerde, verleende het bestuurlijk recht. De rechten van den Staat nopens polderlasten werden streng beperkt tot den poldergrond zelf; al het overige van het vermogen van de poldereigenaars, roerend zoowel als onroerend, werd aan het privilege van den Staat onttrokken. In geval het water den polder terug bemeesterde, verklaarde de wet deze, mits zekere pleegvormen, den Staat opgelegd, na kort tijdsverloop, door de eigenaars verbeurd, en het Staatsdomein teruggeschonken. (16)

Het grondgebied, waarop de wetgeving der polders toepasselijk was, en wat bijgevolg als polder moest worden beschouwd, werd voor Oost-Vlaanderen bepaald in 1813, in uitvoering van het decreet van 15 Februari van hetzelfde jaar.

Werd alsdan ten onrehete grond, die oorspronkelijk polder was, buiten het poldergebied gelaten, zoo moet die grond tegenwoordig als vrij van buitengewone lasten aanzien worden. Voor den wetgever, wanneer hij rechten bepaalt, eischt rechtvaardigheidprescriptie, zoowel als voor den rechter. Sinds meer dan een eeuw werden al de erven buiten het grondgebied, in 1913 afgelijnd, als vrij van polderlasten verhandeld. In een goed rechtsstelsel verleent zulk tijdverloop prescriptie door onheugelijk bestaanden toestand, wanneer geen korter verjaring gebeurt. Ons oude Recht beschouwde prescriptie van dien aard als een privilege, dat ten voordeele der onderdanen den wetgever bond (17). Niemand zal wellicht loochenen dat elk wetgever, wanneer hij geroepen is verplichtingen te bepalen, minstens van zulk een tijdverloop rekening moet houden, noch als ongegrond het oordeel van Taine verwerpen,

wanneer door hem verklaard wordt dat de Staat den rechtstoestand waarborgt welken hij sinds onheugelijken tijd heeft geduld en te zijnen laste, indien wettelijke voordeelen die daaruit vloeien worden afgeschaft, recht op vergoeding ontstaat (18). Met meer reden nog is dit waar, indien het voordeel bestaat in het vrijwezen van lasten, slechts bij uitzondering op zekere goederen toegepast.

Het Fransche Keizerrijk heeft de verplichtingen, welke onder het nieuwe recht op de polder-eigenaars wogen om wille van den bijzonderen aard van hun grond, gelijkvormig voor allen bepaald, en in Oost-Vlaanderen de gronden aangeduid, waaromtrent bij uitsluiting van alle andere, de Staat uit dien hoofde bijzondere rechten kan doen gelden.

Het Koninkrijk der Nederlanden liet dit werk onaangeroerd, het enkel volledigende met een stelsel van toezicht in te voeren over alle waterwerken, aan wien deze ook toebehoorden (19).

Onze Grondwet verklaart dat niets veranderd wordt in zake van Polders en Wateringen.

De wetten van 18 Juni 1846 en 27 April 1848 regelen den rechtstoestand der vereenigingen tot verbetering der lage gronden. Aan die vereenigingen, wordt door den wetstekst de naam van watering gegeven. In overeenkomst met ons oude recht, drukken op hen geen bijzondere lasten ten voordeele van den Staat.

Het is dus onder het Keizerrijk dat de beginselen van het huidig recht nopens Polders en Wateringen werden vastgesteld. Zij bewaren het scherp onderscheid, dat sinds de oudste tijden bestond tusschen de polders en het overige van het grondgebied. Die beginselen binden zelfs den wetgever, wanneer zij in betrekking staan met de waarborgen, door ons rechtsstelsel aan de Belgische ingezetenen nopens hunne goederen verleend.

De Commissie wil op de wateringen en ook op anderen grond, die door het tij kan onder water komen en veel uitgestrekter is, polderlasten leggen, bij middel van belastingen en bestuurlijke maatregelen, ontleend aan den wettelijken vorm, in 1811 aan het oude polderrecht gegeven.

Een juridische constructie en een aanpassing van oude rechtsverhoudingen aan nieuwe stelsels, welke met de vereischten van het werkelijk recht konden overeenstemmen in het geval alsdan beoogd, breidt de ontworpen wetgeving

uit, alsof zij algemeene rechtsbegrippen invoerden, uit de natuur zelf der zaken ontstaan.

Deze methode, welke ten rechte gelaakt wordt in den wetsuitleg, is verderfelijker nog in de wetgeving, vermits deze grooter vrijheid geniet en juiste beschouwing alleen haar kan geleiden.

De uitbreiding der polderwet op grondgebied, dat geen polder is physisch, en volgens de bestaande begrippen juridisch geen polder kan worden, stuit verder tegen den grondwettelijken regel die het rechtsstelsel nopens polders en wateringen behoudt zooals het in 1831 bestond. Die rechtsregel is klaar; het buitengewone polderrecht met zijne bijzondere lasten blijft voortbestaan, zelfs wanneer het niet overeenkomt met de begrippen onzer grondwet, die gelijkheid eischt voorwat de lasten betreft en het invoeren van belastingen streng regelt. Doch diezelfde begrippen beletten de uitbreiding van dit buitengewoon recht tot een gebied, op hetwelk het niet toepasselijk was (20).

De Commissie schijnt afschrik te gevoelen voor de macht zonder tegenwicht, door haar toegestaan aan den Staat om te bepalen wat goed als polder zal belast worden, en zoekt naar waarborg. Zij vindt er eenen in een verklaring, door de regeering af te leggen, waardoor verzekerd wordt dat van de macht, door de wet verleend, gebruik zal gemaakt worden op wettelijke en billijke wijze (21). Men zou daaruit moeten besluiten dat door de commissie de verklaringen bij, het opmaken der wet gedaan, gelijk staan met de wet zelve, en zulke algemeenheid, als deze welke zij verlangt te hooren, desnoods den rechter eenen leiddraad kan verleen, ten ware zij haar vertrouwen stelde in de bestendigheid der ministerieele opvattingen midden al de wisselvalligheid der partij-combinatiën.

Om het doel door de wetgeving beoogd te bereiken, schept de Commissie rechtsmiddelen, die niet meer te wettigen vallen dan dit doel zelf.

Zij brengt voor het innen der lasten, wier bedrag dikwijls gansch het vermogen der schuldenaars zal overtreffen, solidariteit tot stand tusschen personen die niet gezamenlijk langs dezelfde zijde verbintenissen hebben op zich gehaald, 't zij door contract, 't zij door fout, doch veelal bij louter toeval rechten bezitten op hetzelfde goed (22).

Zij voorziet met hetzelfde doel naast een hypotheekrecht op de onroerende goederen bin-

nen polders of wateringën gelegen, het recht zich bij privilege te betalen op de roerende goederen van den belastingschuldige, waar deze ook zouden gelegen zijn (23).

Welke kosten zullen gemaakt worden door polders en wateringën, verkrijgt de Staat het recht te beslissen, vermits de ontworpen wetgeving, zoo de Commissie uitdrukkelijk verklaart, de verschillende organismen, die over die vereenigingen macht uitoefenen, beschouwt als deze macht enkel bezittende door delegatie van het middenbestuur, en de eindbeslissing den Koning toekomt, het is te zeggen aan de partijgekleurde regeering alsdan aan 't bewind, waarvan de ingenieur, die, in overeenkomst met zijn beheer, voor het eerst het bevel gegeven heeft, afhangt (24).

Volgens het ontwerp der regeering is het dus de Staat, die beslist, en het lokaal polderbestuur dat uitvoert, en voor de betaling zorgt; aan dit laatste wordt schier enkel het hatelijke van het belastingsinnen overgelaten.

Geen diep nadenken is noodig om te begrijpen hoe weinig zulks met de beginselen onzer staatsinrichting overeenstemt.

Het lokaal bestuur van polder of watering mag niet beslissend oordeelen over het belang, dat hun toevertrouwd werd. De reden waarom zulks gebeurt, laat de Commissie ons kennen. Voor haar zijn polders en wateringën eigenlijk locale besturen, gelast met een algemeen belang: het verdedigen van het grondgebied tegen het water.

Bijgevolg moet, volgens haar redeneering, de Staat de macht bezitten door de strengste rechtsmiddelen, de eigenaars der lage landen, te dwingen tot het naleven der bijzondere verplichtingen tegenover den Staat, die op hen wegen, zooals zij vroeger drukten op hen, die poldergrond door Staatsconcessie hadden verkregen. Het contract verwerpt de commissie als bron dier bijzondere verplichtingen; het bestuurlijk belang beschouwt zij als zijnde niet van plaatselijken doch van algemeen aard. Tegenstrijdigheid vreest zij niet.

Om de polderverplichtingen te kunnen leggen op hen wien zij niet behooren, handelt zij, niet-tegenstaande het tegenovergestelde feit haar wel bekend is, alsof deze niet voortspuiten uit concessie, en doet zij deze afhangen van de verplichting, op zijn eigen of plaatselijk, te zorgen voor private of locale belangen.

Om den Staat de macht te geven te beslissen

welke werken moeten verricht worden door de poldervereeniging, of deze zelf te verrichten, worden diezelfde belangen van algemeen aard. De opvatting nopens hun karakter verandert volgens men over de uitgaven beslist of deze bekostigt.

Het doel der wetgeving lieten ons de beweegredenen kennen. Meer bepaald is het, den Staat macht te verleenen de versterkingswerken, welke het bestuur van bruggen en wegen zal noodzakelijk achten, te doen oprichten ten koste van de streek, die kan door overstroming geteisterd worden.

Ziehier wat zou geschieden, indien het ontwerp moest wet wezen.

De groote oorzaak der overstroming zijn de veranderingen, door openbare werken aan den loop der rivieren toegebracht; het water dat, ten gevolge daarvan, overvloediger naar het Land van Dendermonde en het Zuiden van het Land van Waes stroomt, moet weerhouden worden door een hooger en sterker dijkstelsel. Gebruik makende van de macht hem verleend, door de nieuwe wetgeving, zou de Staat bij middel van polderlasten, deze versterkingen doen betalen door de eigenaars der gronden, die kunnen onder water komen. Zoo vroeger bekend gemaakt werd door mededeelingen over de beslissingen van den ministerraad, moest de hervorming der wetgeving, door de machten tegen de polders en wateringën aan den Staat verleend, overstromingen onmogelijk maken. De versterkingswerken noodzakelijk geworden door zijn eigen toedoen, wilde de Staat op zijn kosten niet oprichten; hij wenschte de macht te krijgen deze te bouwen ten laste der slachtoffers van overstromingen, welke hij zelf had mogelijk gemaakt. Daarom zijn, zoo de commissie zegt, de waarborgen tot betaling bijzonder streng.

Daar de kost der noodzakelijke werken heel hoog is, zou gansch het vermogen van den belastingschuldige in vele gevallen niet toereikend wezen. Zijn goed, 't zij voor zijn eigen aandeel, 't zij voor wat nopens hetzelfde eigendom een ander moet betalen, zou aangeslagen worden, het weze zijn erf in polder of watering gelegen, of zijn roerend goed binnen of buiten dit gebied, en openbaar verkocht.

Dit zou gebeuren, ten ware de Staat terugdeinsde voor het toepassen der wettelijke bepalingen, omdat de uitslag te hatelijk zou wezen en de misnoegdheid te groot.

Een tweede gevolg van het invoeren der ontworpen wetgeving zou het gedurig herzien wezen van polder en wateringsgebied.

Bij elke rechttrekking stijgt het peil van het water en worden hooger gelegen gronden door het water bedreigd, wat noodzakelijk een wijziging der grenzen van polder en watering zou vereischen in het stelsel van het ontwerp. Deze gedurige veranderingen brengen noodzakelijk onzekerheid, en wanorde mee.

In 't kort kan men de hervorming, door de Commissie gewenscht, afschilderen als volgt :

Polders en Wateringen veranderen van aard en worden bestuurlijke instellingen, gelast met ten koste der eigenaars van watering- of poldergebied, de verdedigingswerken uit te voeren, welke het middenbestuur noodzakelijk acht tot verdediging van het grondgebied tegen het water. De Staat, door het recht zelf die werken te verrichten en den kost daarvan op die instellingen te leggen, bekomt de macht met hulp van hypotheek op gansch het gebied der polders en wateringen, en privilege op al het roerend bezit der eigenaars dier gronden, verder versterkt door solidariteitsbepalingen, de betaling van de verdedigingswerken met practisch gevolg te eischen, wat hij tot hiertoe enkel theoretisch kon doen, zoo na elke overstroming geschiedde, door het zenden van eene rekening, welke zonder antwoord bleef.

Zoo komt ons dit nieuw polderregime voor, omkleed met hedendaagsche rechtsvormen. Van dien vorm beroofd, gelijkt het wonderwel op rechtstelsels uit vroeger eeuwen. De aard zelf van het nieuw recht komt best uit, wanneer men het beschrijft met bewoordingen aan ons oud recht ontleend. Iedereen zal dezen wel begrijpen indien wij zeggen : « De in België gelegen gronden, welke aan overstroming bloot gesteld zijn, worden gehouden van den prins, mits de verplichting het grondgebied tegen het water te verdedigen. In geval van niet naleven dezer verplichting, komt den prins het recht toe die gronden verbeurd te verklaren, alsmede al het roerend bezit van hun eigenaars, om het uitvoeren van de noodzakelijke verdedigingswerken te bekostigen ».

In werkelijkheid breidt de ontworpen wetgeving enkel de begrippen van het oude polderrecht uit op gronden, welke dit recht nooit kenden en op dewelke het niet rechtmatig kan toegepast worden, omdat zij nooit voorwerp zijn geweest eener polderconcessie.

Twee wegen lagen open voor de Commissie.

Zij kon, bij het hervormen der wetgeving, als grondvest behouden de bestaande polders, op dewelke om wille van oorsprong bijzondere verplichtingen drukten. Doch alsdan was het haar niet geoorloofd de rechtsbeteekenis der polderinstelling te veranderen en een ouden naam te gebruiken om iets gansch verschillend te bedieden.

Zij kon ook de verdediging tegen het water regelen op zuiver bestuurlijk gebied. Alsdan moest zij eerst en vooral beslissen of dit een lokaal of algemeen belang is.

Indien het een lokaal belang is, moest de bevoegdheid daaromtrent toevertrouwd worden aan de locale besturen, en door hen beheerd als de andere locale belangen.

Stond hier een algemeen belang op het spel, in dit geval moest de Staat daarover bevoegdheid bezitten, doch ook den kost der verdedigingswerken dragen.

De Commissie, wat ook hare opvatting was nopens die bestuurlijke regeling, mocht het vaststellen niet ontwijken der verplichtingen, die op den Staat zouden wegen wanneer het waterregime door hem ten algemeenen nutte veranderd wordt.

In stede daarvan, heeft zij de juridische toestanden slecht ontleed, de beteekenis der instellingen veranderd, uit onjuiste vaststellingen rechtsverhoudingen afgeleid, gehandeld alsof een en hetzelfde belang terzelfdertijd en in dezelfde mate lokaal en algemeen was, alsof in tegenstelling met het overige van België, de poldergrond bijzondere verplichtingen bezat tegenover den Staat, en toch in beginsel deze oude rechtsverhoudingen te niet gedaan, daarvan gebruik makende om deze in licht gewijzigden vorm een uitgestrekter gebied op te leggen, eindelijk met groot gevaar voor gansch het vermogen der ingezetenen, hypotheek, privilege en solidariteit geschapen ten voordeele van den Staat.

Het wetsontwerp, dat zij voortbracht, is slecht omdat zijn grondvesten zelf slecht zijn, en kan om die reden niet dienstig wezen tot verbeteren van het wettelijk regime der polders en wateringen, wat men ook moge denken over zekere bepalingen van ondergeschikten aard, welke in een ontwerp, op gansch verschillende begrippen berustend, een andere beteekenis zouden verkrijgen en wellicht niet zonder nut wezen.

(1) Verslag uitgebracht en goedgekeurd op de vergadering van de bestuursleden der Wateringen van de Durmevallei, te Waasmunster gehouden in betrekking met de overstroming van 1936.

(2) Annales des Travaux Publics. Octobre 1923. L. Bonnet, ingénieur en chef des Ponts et chaussées, étude sur les travaux de la Durme, p. 743: «Ce projet vise à supprimer les nombreux méandres entravant singulièrement la navigation»; p. 770: «Le relèvement assez notable de la cote de la marée haute moyenne nécessite un relèvement de même importance des digues de la rivière».

(3) Cass. 4 Juli 1850, Pas. 1851, bl. 169, waarin beslist wordt dat de Staat die den loop eener rivier wijzigt ten openbaren nutte, verplicht is de schade te vergoeden welke hij aan de overbewoners toebrengt. In verband te stellen met de huidige rechtspraak nopens de verantwoordelijkheid van den Staat.

(4) Cass. 14 Apr. 1921, Pas. 1921. I. 136. Cass. 12 Juli 1921, Pas. 1921. I. 311. Cass. 25 Febr. 1926, Pas. 1926. I. 361. Cass. 27 Jan. 1927, Pas. 1927. I. 133).

(5) Brussel, 17 Febr. 1909, J. T. 1909, 878; P. P. 1909, 829. Brussel, 21 Februari 1911, Pas. 1911. II. 205; P. P. 1911, 615; B. J. 1911, 557.

(6) Kamer van Volksvertegenwoordigers, nr 116 en 117. Zittingsjaar 1931-32. Beweegredenen van het Wetsontwerp over Polders en Wateringen, bl. 2.

(7) Id., Verslag der Commissie tot hervorming der wetgeving over Polders en Wateringen, Tit. I, bl. 7; Wetsontwerp over de Polders, art. I, waar verklaard wordt, dat polders en wateringen juridisch slechts openbaare besturen zijn.

(8) Zie J. Schramme. Des Polders, Chap. II, par. I, p. 124, en de bestuurlijke stukken nopens het indijken der polders, in Wolters, Rec. des Lois, arrêtés, etc., Tit. II. Les Polders et Wateringues.

(9) Schramme, loco citato. — Id. Des Wateringues.

(10) Kamer van Volksvertegenwoordigers, hiervoren aangehaald stuk, bl. 7.

(11) J. Schramme, Des Polders, Chap. I, p. 109.

(12) Wolters, loc. cit., lange reeks acten waardoor schorren door den prins afgestaan worden tot polderindijking.

(13) De grens der heerlijkheid van Hamme sneed door Durmenbroeck, dat ten grooten deele tot het gebied van Zele behoorde. De grond der broeken van de Durmevallei lag te Waasmunster ten deele op het gebied der heerlijkheden van Sombeke, den Vijver Pontrave en ten Ryen. Te Hamme hingen verschillende broekverenigingen van kleine leenen af, o.a. het Hof ter Penningen en Bulbier. Geen onderscheid onder oogmerk van grondrecht kan men bespeuren tusschen broek en hoger gelegen land.

(14) Men neemt zelfs aan dat voor de twaalfde eeuw het tij niet op eene wijze, welke aandacht verdiende, de streek der Durme bereikte.

(15) De verzameling van wetten, besluiten en reglementen uitgegeven door Wolters, bevat slechts vier oude stukken, uit tijden, de middeleeuwste periode nabij, in betrekking met de vereenigingen, nu gekend onder den naam van wateringen. Zij dagteekenen allen van de zestiende eeuw.

1) Het «Reglement van Thielrodebroek», in 't Zuiden van het Land van Waes, aan de monding der Durme, langs de Schelde gelegen, is het goedkeuren en decreteren van dit reglement, het bestuur en de rechten der ingelanden regelende, door het College der Hoogschepenen van het Land van Waes, volgens den tekst opgemaakt door het bestuur van het broek — 17 Mei 1555. (Wolters, Rec. des lois, arrêtés et règlements, t. 2, Polders et Wateringues, n° 15).

2) Het «Reglement van Baselbroek», 26 Maart 1587, is zooals het vorige, 't goedkeuren door de Hoofdschepenen van hetgene door de vereeniging beslist werd. (Wolters, id., n° 14).

3) Het «Reglement van St. Onolfsbroek», op het grondgebied van Dendermonde, langs de Schelde gelegen. Het is het goedkeuren door Philips II van de gebruiken van het broek, zooals deze neergeschreven werden door het bestuur van het broek — 3 Juli 1598. Het is wetgeving door codificatie, zooals het neerschrijven en homologeren der meer algemeene costumen, hetwelke rond dien tijd begon. (Wolters, id., t. II, n° 23).

4) Het «Reglement van Durmenbroek», langs de Durme, op het grondgebied van Zele en Hamme gelegen. Het regelt de respectieve rechten van het bestuur en de ingelanden, en werd opgemaakt in 1589 door de groote gelanden en geregistreerd door het bestuur der heerlijkheid van Zele. Het werd in 1682 met aanvullende bepalingen door al de gelanden volledig (Wolters, id., t. II, n° 57).

Broeckaert en de Potter drukken in hunne geschiedenis van Hamme het reglement over der broeken van Walle, Weert, Eswinkel en Clein Colput, gelegen langs de Durme, op het grondgebied van Hamme en Waasmunster. Het werd voorgesteld door den schout en dijschepenen dier vereeniging en «geomologeerd» door den vorst den 20 April 1703. Die broeken maakten gedeeltelijk deel uit van de heerlijkheden Walle en Weert, leen of acterleenen van het prinselijk leenhof te Dendermonde. Dit stuk verscheen ook in Wolters, Rec. des lois, arrêtés et règlements des eaux et polders de la Flandre Orientale, Appendice, n° 236.

(J. Broeckaert et F. de Potter, Geschiedenis der Gemeenten van Oost-Vlaanderen. Geschiedenis der Gemeente Hamme, bl. 9.)

(16) Decreet 11 Jan. 1811, Tit. II.

(17) Goswin de Wynants. Remarques sur la coutume de Troie, commenté par Legrand, n° 512, Art. LXI Glass. VI, n° 3 - Stockman, Dec. 38, n° 17.

(18) Taine. Origines de la France Contemporaine, 22e éd. T. III. Liv. II. Ch. II, bl. 233 en v.

(19) Schramme, Les Polders, chap. I, par. 4, bl. 117.

(20) In een werk over Polders en Wateringen, onlangs verschenen, meent de heer Pauwels te mogen afleiden uit art. 222 der grondwet van het Koninkrijk der Nederlanden en uit de koninklijke besluiten ter uitvoering van hoofdstuk IX dier grondwet, dat het onderscheid, ten tijde van het Keizerrijk bestaande tusschen polders en wateringen, afgeschaft werd. Dit artikel, alsook de aangehaalde besluiten, onderwerpen zonder onderscheid alle vereenigingen en alle waterwerken, aan deze of aan particulieren behorende, aan toezichtsmaatregelen. (Ach. Pauwels: Polders en Wateringen, Brussel, Standaard 1935, bl. 39, I Deel, II Hfdst., nr 16).

Instellingen aan toezichtsmaatregelen onderwerpen is heel zeker hetzelfde niet als hunnen aard en de daaruitvloeiende verplichtingen wijzigen. Ten rechte schrijft de heer Schramme dat het onderscheid tusschen polders en wateringen behouden bleef door het Koninkrijk der Nederlanden (Jos. Schramme, Des Polders, Chap. I, par. 4, bl. 117).

Volgens de heer Pauwels zou de wetgeving over Polders en Wateringen slechts voorloopig behouden zijn geweest door de grondwet. Hij leidt dit af uit de bepaling, die spreekt van polders en wateringen als «onderworpen aan de gewone wetgeving». Wat de betekenis ook zij van deze woorden, kan men ze niet beschouwen als het beginsel eener uitzondering in

zake van polders en watering en te niet doende. Het bestaan dezer instellingen als bestuurlijke machten, met recht belastingen te heffen is op die uitzondering gesteund. De uitleg van Errera, hoewel hij «bestaande» denkt te moeten inlassen voor gewone, wat niet met zekerheid kan beweerd worden, valt te verkiezen voor den algemeenen zin der grondwettelijke bepaling boven deze van den heer Pauwels.

(Zie Pauwels, loc. cit., D. II, Hfdst. I, bl. 45; P. Errera, *Traité de Droit Public Belge*, bl. 612, Deel II, Tit. XII, par. 458).

(21) Kamer van Volksvertegenwoordigers. — Hoo-

ger aangehaald stuk. Verslag der Commissie, Tit. I, bl. 8.

(22) Id. bl. 13. — Art. 70, Ontw. Polders; Art. 68, Ontw. Wateringen. Zie ook Art. 71, Polders en 69, Wateringen.

(22) Id. Verslag Hoofdst. III, bl. 26, Ontw. Pold. Art. 79, 80, 81 en 82. — Water. Art. 77, 78, 79, 80. — Pold., Art. 105. — Wat., Art. 102.

(24) Id. Verslag, bl. 33 en v. De Commissie bekend dat dit stelsel streng is. Zij beschouwt het, gepaard met de voorrechten om betaling te eischen, als zijnde het essentieel gedeelte der ontworpen wetgeving. (Id., bl. 35. — Ontw. Pold., Art. 97.)

Openbare uitzendingen door Radio en Auteursrechten.

In het nummer van 16 Mei van het «Rechtskundig Weekblad» werd gewag gemaakt van een onlangs gevoerden redetwist, die o.i. geen zin heeft wanneer men, eenerzijds, de Belgische wetten van 22 Maart 1886 en 16 April 1934, welke de rechten der auteurs en toonzetters bepalen, en, anderzijds, de gebruikers van de radio in aanmerking neemt.

Heel de zaak wordt beheerscht door een bilijk principie, dat door niets gewijzigd werd en dat de betaling van een zeker bedrag rechtvaardigt door alwie voor zijn persoonlijk profijt een gewrocht van den geest wil gebruiken. De Belgische wet wordt vaak tot voorbeeld gesteld en haar wijziging zou door geen enkele hedendaagsche uitvinding gerechtvaardigd worden. Een sedert jaren vastgestelde rechtspraak erkent dat de maker van een gedicht of van een symfonie alleen het recht heeft om over zijn creatie te beschikken. In de praktijk sluiten de auteurs zich bij elkander aan, en wordt de verdediging van hun belangen door hen toevertrouwd aan beroepsverenigingen, zooals, in België de «Société des Auteurs, Compositeurs et Editeurs de Musique», waarbij het grootste deel der componisten aangesloten is; de «Nationale Vereeniging voor Auteursrecht», die te Antwerpen gesticht werd onder een Vlaamsche benaming, en, sedert het vonnis van 27 Maart 1936 van den Vrederechter van St. Joost ten Noode (*Journ. des Tr. col. 283*), het noodig geacht heeft een Franschen naam te voeren.

Beide maatschappijen hebben een parallele werking, evenals de «Société des Auteurs et Compositeurs dramatiques» en de «Société Nationale du Droit de reproduction mécanique». Elk van deze instellingen is gespeciali-

seerd, en zoo er geen reden is om de kunst-schilders te verplichten zich bij een of ander salon aan te sluiten, gaat het ook niet op musici of dichters te dwingen om lid te worden van vereenigingen met taalkundig en politiek karakter.

Waar men op economisch gebied de meening kan toegedaan zijn dat staatsinmenging een nationale noodwendigheid is, is het op geestelijk gebied toch verheugend vast te stellen dat, naar de liberale leer, de stelling van het privaatrecht de bovenhand heeft en streeft naar de vrije ontwikkeling van den kunstenaar. Dit wil zeggen dat wij alle nationalisering van den geestelijken eigendom te keer gaan.

Terwijl het Verbrekingshof van België, bij arrest van 12 Juli 1934, betoogt dat «het hoorbaar maken van een werk, bij middel van een radiopost, de tusschenkomst vergt van den mensch om het ontvangstapparaat te stemmen op de noodige golflengte voor het opvangen van een bepaalde uitzending»; terwijl rechter Anthéunis op 2 October 1899 reeds van oordeel was dat het geven van concerten door middel van de telefoon gelijk stond met een openbare muziekuitlevering, en voorzag dat de toekomstige uitvindingen aan het recht niets zouden wijzigen; terwijl de betreurde rechter de la Ruvière, bij vonnis van 22 October 1931, bepaalde dat de geluidsgolven geen «res nullius» zijn waarvan iedereen zich meester mag maken, heeft de Rechtbank van Vrede te Moescroen er in tegenovergesteld zin over geoordeeld, zonder echter het advies te weerleggen van de wetenschappelijke bevoegdheden die zich vóór haar uitgesproken hadden. Dit vonnis, door een gewetensvollen rechter

geveld, echter zonder uitvoerige debatten, heeft een levendige hoop verwekt bij al de Belgische herbergiers, die zulks onmiddellijk te baat nemen om de betaling te betwisten van de bedragen waartoe zij sedert jaren verplicht waren.

De Heer Minister van Post, Telegraaf en Telefoon heeft over de kwestie een advies uitgebracht, dat in het Belgisch Staatsblad van 23 Januari 1936 verschenen is, wanneer hij aan den heer Goddyn antwoordde dat de uitvoering van een werk ongewettigd is wanneer een herbergier er zich meester van maakt : «De radio-omroep heeft geen nieuwe voorwaarden gesticht in zake auteursrecht. De wil van den wetgever was zóó dat een nieuw bedrag verschuldigd is voor elke nieuwe uitvoering ; het is dus verschuldigd door ieder herbergier die een radiotoestel bezit en er openbaar gebruik van maakt.»

De contracten tusschen de auteursverenigingen en het Nationaal Instituut voor Radio-omroep behelzen de verbruikers niet en behouden de rechten der auteurs uitdrukkelijk voor. Inderdaad is het niet denkbaar dat een dancinghouder, omdat hij 60 frank per jaar aan den Staat betaalt, zou volle vrijheid krijgen om in zijn inrichting werken te spelen, waardoor hij den prijs van zijn dranken kan verhoogen en zelfs een inkomgeld kan doen betalen door de bezoekers die door de muziek aangelokt worden. Het door de auteurs gevorderde bedrag is gering zoo men de betaling van auteursrechten vergelijkt met de belastingen in zekere gemeenten, zooals St. Joost ten Noode, die zeer rechtmatig 600 fr. per jaar eischt van de bezitters van toestellen die reeds 60 fr. aan den Staat hebben betaald. De Staat betaalt aan het N. I. R. 52 fr. terug, en waar het N. I. R. zijnerzijds aan een groepeerings van auteurs, **en alleen voor de private audities**, 1 frank terugstort om werken te mogen uitzenden,

is het niet denkbaar dat de houder van den dancing of van het cabaret, omdat hij minder dan een halven centiem daags heeft betaald, gedurende 24 uren al de werken van de auteurs zou mogen ten gehoor brengen.

Op zulke redeneering mag niet ingegaan worden, want zoo enkele rechters zich hebben laten verleiden door de vernuftige argumentatie van een of ander spitsvondig pleiter, beschermen de groote principen van het auteursrecht het muzikaal werk, evenals het plastisch of literair gewrocht.

Doch hierdoor wordt te niet gedaan de stelling der overtreders dat wanneer het werk uitgezonden wordt door een post van een naburig land, die in België geen auteursrecht betaalt, de auteur niets ontvangt. Wanneer het werk in België uitgezonden wordt, is de halve centiem die van den herbergier naar den auteur overgaat, toch geen vergoeding in verhouding tot het profijt dat door den eigenaar van de inrichting, door den restauratiehouder of door welkdanigen uitbater uit de benutting van de muziek getrokken wordt.

Wij besluiten dat het privaat belang, van een minderheid van muziekverbruikers, den gevestigden stand van zaken niet mag wijzigen ; er dient uit het oog niet verloren dat het auteursrecht zooals het thans bestaat een overwinning is van de Fransche Revolutie en dat het eigendomsrecht van den auteur werd erkend en beschermd uit naam van de Rechten van den Mensch. In 1889, 1910 en 1934 heeft de Belgische wetgever dit recht bekrachtigd door wetten die het land tot eere strekken.

Pierre POIRIER,

Advokaat.

Secretaris van de Belgische
Vereeniging tot bescherming
van het auteursrecht.

VLAAMSCHE JURISTEN ABONNEERT U OP
HET "RECHTSKUNDIG WEEKBLAD" !!!

RECHTSPRAAK

293

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 12 Mei 1937.

Voorzitter : M. De Vos.

Raadsheeren : HH. Van der Heyde en De Cock.

Pleiters : Mrs Sneyers en Van Oekel.

EINDBESLISSING NA TUSSCHENVONNIS. — DE ONRECHTMATIGE VERRIJKING VAN ARTIKEL 555 B. W.

De Rechter die definitief te beslissen heeft na een tusschenvonnis is niet gebonden door dit tusschenvonnis. Art. 555 B. W. dat vergelding voorziet voor onrechtmatige verrijking, ten laste van den eigenaar op wiens grond een derde gebouwen opricht, is niet van toepassing wanneer die gebouwen werden opgericht krachtens een afgesloten kontrakt.

Failliet Verstraeten, curator Mr Sneyers t/ Gemeentebestuur en Kerkfabriek van Westmalle.

Aangezien de eisch ingeleid tegen de Kerkfabriek Sint Martens, te Westmalle, en tegen de gemeente Westmalle, tot betaling strekt van zekere werken, die volgens aanlegger, thans beroeper, op bevel van Pastoor Nelo, voor rekening van de Kerkfabriek zijn uitgevoerd geweest door Verstraeten, voorheen aannemer, sedertdien in failliet.

1. Wat betreft de aanvraag gericht tegen de Kerkfabriek :

Aangezien de beweerde last die door de kerkfabriek aan Pastoor Nelo zou gegeven geweest zijn om de werken, waarover het geschil loopt, aan Verstraeten te bestellen, geenszins bewezen voorkomt;

Aangezien in strijd met de werkelijkheid, beroeper aanvoert dat het vonnis op tusschenspraak op 17 Juni 1932 ter zake tusschen gekomen, en waartegen geen beroep werd ingesteld — vonnis regelmatig voorgebracht — definitief zou vastgelegd hebben dat de verweerders in beroep, in principie gehouden zijn te betalen : de waarde « der gebruikte bouwstoffen en werkloonen, aangewend voor de werken aan de kerk te Westmalle door Verstraeten uitgevoerd »;

Aangezien inderdaad, in de beweegredenen van vermeld vonnis te lezen staat : Op den aanlegger rust de last het bewijs voor te brengen dat de werken degelijk zijn bevolen en uitgevoerd, hij biedt aan, dat bewijs te leveren bij middel van een deskundig onderzoek; dat middel van bewijs is ontvankelijk;

Aangezien in geene mate het deskundig onderzoek, aldus gelast, het aangeboden bewijs heeft geleverd dat de werken welke door den deskundige waren onderzocht geweest, bevolen waren geweest door Pastoor Nelo, voor rekening van de kerkfabriek.

Aangezien beroeper het bestreden eindvonnis van 6 Juni 1935 afkeurt om reden het, in strijd met de overwegingen van het vonnis op tegenspraak, heeft geweigerd artikel 555 van het burgerlijk wetboek toe te passen, hetgeen voor gevolg zou gehad hebben eene onrechtmatige verrijking ten nadeele van anderen;

Aangezien die beweegreden geen stand houdt;

Overwegende dat de rechter, die definitief beslist heeft, ter zaak, niet gebonden was door de beweegredenen van het vonnis op tegenspraak;

Aangezien, te recht, het bestreden vonnis aanhaalt dat, luidens de inleidende dagvaarding, de vordering gegrond is op eene contractueele verbintenis die met beroeper werd aangegaan;

Overwegende dat artikel 555 van het burgerlijk wetboek niet van toepassing is wanneer de gebouwen en werken, waarop die wetsbepaling wijst, uitgevoerd werden krachtens een contract; Dan is het, inderdaad de overeenkomst die de wet uitmaakt tusschen de partijen, dan kan de beschouwing van eene onrechtmatige verrijking, waarvan artikel 555 uitgaat, niet in aanmerking komen; (Verbr. 17 November 1883. Pas. 1.367 — Fr. Verbr. 22 Januari 1899, D.P. 1. 160 — 7 Mei 1895. D. P. 1. 319. — id. 18 Februari 1896. D. P. 1. 240);

Overwegende dat die toestand zich ter zake voordoet, wanneer rekening wordt gehouden van het stelsel waarop de eisch van beroeper, steunt, zoodat het zonder belang blijkt na te gaan, zooals werd gedaan in het vonnis, geveld op tusschenspraak, alsook in de betreden eindbeslissing, of de toepassing van artikel 555, burgerlijk wetboek, ja dan neen, afhangt van de omstandigheid dat de derde, die de gebouwen heeft opgericht op een bepaald erf, in bezit was van dat erf;

Aangezien, naar de eigen bewering van beroeper, deze de betwiste werken heeft verricht in uitvoering van eene contractueele verbintenis, aangegaan door hem met pastoor Nelo, maar waarvan de bedingen voorwaarden tot hertoe niet duidelijk zijn uiteengezet geweest;

Aangezien pastoor Nelo in het geding niet is opgeroepen geweest hoofdens de bedoelde overeenkomst;

Overwegende anderzijds, dat zooals hierboven is aangestipt, de bestanddeelen der zaak en de uitleggingen, door de partijen aan het Hof gegeven, niet het bewijs hebben geleverd van een lastgeving, krachtens dewelke pastoor Nelo, als lasthebber van de kerkfabriek, met Verstraeten zou gehandeld hebben;

Aangezien hieruit volgt dat de eisch, ingeleid tegen de verweerster in beroep, Kerkfabriek Westmalle, niet gegrond is, en dat niet kan erkend worden het beweerd recht van beroeper op vergoeding door die Kerkfabriek;

2. Wat betreft de aanvraag gericht tegen de gemeente Westmalle :

Aangezien beroeper geen reden aanvoert tot steun van zijnen eisch tegenover de verweerster, gemeente Westmalle;

Aangezien in de inleidende dagvaarding, aangehaald werd dat : « zoo de inkomsten der kerkfabriek niet kunnen volstaan, de herbouwingskosten ten laste vallen van den eigenaar, in het huidig geval, de gemeente Westmalle » ;

Overwegende dat, moest in die bewering het rechtstelsel te vinden zijn waarop de sub II. bedoelde vraag steunt, op te merken valt dat de beschouwingen, die beroeper, tot staving van zijn stelsel voor het Hof heeft doen gelden, niet voldoende blijken;

Aangezien, overigens, uit de beweegredenen sub I. blijkt dat de schuldvordering van beroeper, ten laste van de kerkfabriek, niet vaststaat, en er aldus geen spraak kan zijn van een rechtsband die ter zake zou bestaan tusschen beroeper en de gemeente Westmalle;

Op die gronden;

Het Hof;

alle andere beweegredenen verwerpende;

Gehoord in zijn eensluitend advies in openbare zitting gegeven den heer advocaat generaal Verhaegen;

Ontvangt het beroep, verklaart beroeper zonder grief;

Diensvolgens, bevestigt in zijn beslissend gedeelte het bestreden vonnis;

Verwijst beroeper in de kosten van beroep;

NOTA. — I. De juiste verhouding van den Rechter tegenover een vóór hem geveld tusschenvonniss, wordt zeer passend aangegeven in « Chauveau » waar deze zegt, dat enkel het BESCHIKKEND gedeelte van het tusschenvonniss kracht van gewijsde heeft : « Il y a, avons-nous » dit, dans tout jugement qui prend le titre d'interlocutoire, » deux parties distinctes : le dispositif qui juge, qui par » conséquent est définitif, qui épuise le pouvoir du juge » en ce qu'il prescrit, sur lequel par conséquent il ne peut » revenir, auquel il se trouve irrévocable lié. Il y a, outre » cela, la partie qui préjuge ce qui n'est pas encore l'objet de la sentence, mais qui, ne faisant que le préjuger » n'a pas le caractère d'un jugement et laisse au juge » le droit de revenir sur ce qui n'est que la manifestation » anticipée d'une opinion. Chauveau q. 1616, art. 452. » Tome IV. »

II. Het vonnis a quo had ook, om goede redenen, beslist dat overigens artikel 555 enkel toepasselijk is in voordeel van den *derden bezitter* (tiers possesseur) die tijdens zijn bezit op andermans goed werken heeft uitgevoerd; en niet in voordeel van iemand, als een aannemer, die daarop eenvoudig werken uitvoert, zonder eenig bezitsrecht. « Baudry-Lacantinerie » T. IV. Nr 373-376 : « l'art. » 555 suppose la possession du terrain d'autrui. Il ne » s'applique qu'au possesseur ». Planiol. — Les biens Nr 2736 : « l'article est applicable non seulement aux possesseurs proprement dits mais aussi aux simples détenteurs précaires. »

Laurent gaat zelfs verder en schrijft dat artikel 555 alleen toepasselijk is wanneer er sprake is van een « tiers évincé » T. VI. Nr 271.

294

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

1e Kamer. — 21 November 1936.

Voorzitter : M. J. Van Ginderachter.
Pleiters : Mrs Seghers en Heyvaert.

SCHENKINGEN. — ART. 1098 EN 1099 B. W. — TWEEDE HUWELIJK. — BESCHIKBAAR GEDEELTE.

1. De art. 1098 en 1099 van het Burgerlijk Wetboek zijn toepasselijk zelfs op de giften die het tweede huwelijk voorafgaan indien wel te verstaan het huwelijk de beweegreden der schenkingen uitmaakt.
2. De vermomde schenking waarvan spraak in alinea 2 van art. 1099 B. W. is niet nietig maar enkel vermindderbaar tot een kindsgedeelte.
3. In de berekening van dit kindsgedeelte moet de overlevende echtgenoot als zijnde een kind medegerekend worden.
4. De kinderen van het tweede huwelijk komen in aanmerking voor het berekenen van het beschikbaar kindsgedeelte.
5. Zij genieten van de gevorderde en bekomen inkorting.

Buggenhout t/ Buggenhout.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;
Gezien de stukken;

Overwegende dat in dato 8 Januari 1927 Pieter Buggenhout op 69 jarigen leeftijd, weduwnaar in eerste huwelijk van Pauline Debilde en vader van zes kinderen, hier aanlegger, hertrouwd is met Rachel Van Cauwenberg, toenmalig 19 jaar oud; dat uit dit tweede huwelijk zijn gesproten twee kinderen, hier verweerders, vertegenwoordigd door hunne moeder-voogdes;

Overwegende dat bij akte verleden voor notaris van Geertruyen, in dato van 4 Januar 1927, 't zij vier dagen voor dit tweede huwelijk, Pieter Buggenhout verscheidene onroerende goederen — in de dagvaardig beschreven en uitmakende een hofstede met land, groot twee hectaren 69 aren 90 centiare, aan zijne toekomstige vrouw heeft verkocht, mits den prijs van 60.000 frank.

Overwegende dat Petrus Buggenhout op 1 September 1936, te Grembergen is overleden, nalatende voorzeggde 8 kinderen en weduwe;

Overwegende dat aanleggers vragen :

1° dat er zou worden overgegaan tot de vereffening en verdeling der nalatenschap en der huwelijksgemeenschap van den decujus; 2° dat voorzeggde verkooping nietig zou verklaard worden of minstens onderworpen aan inkorting; 3° de openbare verkooping der verkochte eigendommen te bevelen;

Overwegende dat partijen het eens zijn aangaande de gevorderde vereffening en verdeling; dat verder niemand gedwongen is in onverdeeldheid te blijven;

Overwegende dat de kwestieuze verkoopakte kwijtschrift der koopsom bevat, maar dat de betaling van den prijs niet in tegenwoordigheid van den notaris is geschied en dat noch de som van

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

60.000 fr. noch eenige tegenwaarde er van in de nalatenschap of de huwelijksgemeenschap van Buggenhout te vinden zijn;

Overwegende dat deze bestatigingen, in verband gesteld met de hiervoor aangehaalde omstandigheden in dewelke de verkoop plaats greep, door vermoedens bewijzen dat de verkoopakt eene vermomde schenking daarstelt, waarvan het aanstaande huwelijk de beweegreden was;

Overwegende dat artikel 1098 en 1099 burgerlijk wetboek toepasselijk zijn, zelfs op giften die het tweede huwelijk voorafgaan, indien wel te verstaan het huwelijk de beweegreden dier gifte uitmaakt; (Dall. sup. Verb. Disp. Vifs n° 220 — Troplong T. 4. n° 4721 — Baudry et Colin T. 2. n° 4081 — gansch de Rechtsleer);

Overwegende dat de bewoordingen van het 2e alinea van art. 1099 van het burgerlijk wetboek de verdoken giften schijnen nietig te verklaren;

Overwegende dat het grootste gedeelte der rechtsleer dienvolgens staande houdt dat enkel de onrechtstreeksche giften, bij het eerste alinea voorzien, aan de inkorting onderworpen zijn en dat daarentegen de verdoken giften, waarvan spraak in het tweede alinea, moeten aanzien worden als geheel en gansch nietig; dat tot staving van deze zienswijze ingeroepen wordt niet alleen de letter van dit artikel maar daarenboven dat zulkdanige nietigheid zich opdringt als eenig middel van aard het bedrog, gewoonlijk begaan door verduiking, te beteugelen (Demont et Calmet T. 4. n° 279 bis — Laurent T. 15 n° 404. — Demolombe T. 6. n° 451. — Baudry et Colin T. 2. n° 4111. — Huc T. 6. n° 486 — Pand Belge — Donation d'ég n° 125 — Pandectes Françaises V° Donation n° 12500 — Van Biervliet n° 292 — Dall Suppl. V° disp. entre vifs n° 234);

Overwegende dat men tegen deze opinie kan opwerpen dat zulkdanige nietigheid een ware burgerlijke straf zou daarstellen zooals deze in uitdrukkelijke en ondubbelzinnige termen bedongen bij artikels 792 en 1477 van het Burgerlijk Wetboek; dat indien de wetgever zinnens was geweest de vermomde schenkingen onder zulkdanige straf te verbieden, hij zulks had hoeven te doen in bewoordingen welke allen twijfel of elk andere uitlegging uitsluiten;

Overwegende dat volgens een tweede zienswijze in de rechtsleer opgenomen, art. 1099 geen ander doel heeft dan het voorbehouden deel der kinderen van het eerste huwelijk te vrijwaren, en de woorden « donation déguisée » van het tweede alinea synoniem zijn van de woorden « se donne indirectement » van het eerste alinea, zoodat het tweede alinea enkel den regel der inkorting — bij het eerste alinea voorzien — aan de verdoken giften zooals aan de onrechtstreeksche toepast (Duranton T. 9. n° 851 — Collin Desliles art. 1099 n° 14 en volg. — Arntz T. 11 n° 2351);

Overwegende dat deze laatste uitlegging der bewoordingen van art. 1099 noch de letter dezer wetsbepaling noch het gezond verstand tegen spreekt; dat men uit dit alles afleiden moet dat de

termen der wet niet voldoende uitdrukkelijk en zeker zijn om allen twijfel weg te nemen en in die bewoordingen de bepaling eener straf te ontdekken, die op burgerlijk gebied steeds uitzonderlijk en van strikte uitlegging is;

Overwegende dat in tegenwoordigheid van dergelijke tegenstrijdige zienswijzen — waarvan de eene zoowel als de andere redelijk en rechtskundig zijn — dan ook deze door de bestendige rechtspraak van ons verbrekingshof bekrachtigd dient aangenomen te worden; dat deze rechtspraak beslist dat eene vermomde gifte niet aan nietigheid is onderworpen maar enkel een inkorting tot bedrag van een kindsgedeelte (Verbr. 16 December 1865, 26 Juni 1928, Pas. 1866.1.124-1928. 63);

Overwegende dat de kinderen van het tweede huwelijk van de gevorderde en bekomen inkorting ook genieten daar moest deze inkorting enkel aan de kinderen van het eerste huwelijk ten bate komen, de kinderen van het tweede huwelijk een geringer deel in de nalatenschap van hunnen vader of moeder zouden bekomen hetgeen strijdig is met den grondregel der gelijkheid in art. 745 van het burgerlijk wetboek neergelegd (Thiry T. 2. n° 552 — Arntz T. 2. n° 2344 — Laurent T. 15 n° 399 — Demolombe T. 23 n° 564 — Baudry et Colin T. 2. n° 4098 — gansch de rechtsleer);

Overwegende dat om het kindsgedeelte te bepalen waarover de echtgenoot die hertrouwt ten voordeele van zijne tweede vrouw kan beschikken — de nalatenschap moet verdeeld in zooveel paarten als er kinderen zijn, meer nochtans een eenheid, 't zij een aandeel voor den overlevende, 't is te zeggen dat bij de verdeling, de overheden de echtgenoot voor een kindsgedeelte moet meegerekend worden; (Baudry et Colin T. 2 n° 4087 — gansch de rechtspraak);

Overwegende dat bijgevolg de vermomde schenking door Buggenhout aan zijn tweede vrouw gedaan bij verkoopakte van 4 Januari 1927 dient ingekort te worden tot een 9de deel;

Overwegende dat de geschonken onroerende goederen eigen zijn aan den decujus en dat zijne nalatenschap er geene andere bevat; dat zij zoo onverdeelbaar zijn in natuur;

Om deze redenen, de rechtbank, gehoord den heer substituut Procureur des Konings Heynderikx in zijn eensluitend advies, alle verdere en tegenstrijdige besluitselen verwerpende, beveelt de vereffening en verdeling der nalatenschap en der huwelijksgemeenschap van Petrus Buggenhout;

Stelt aan als notaris Meester Eeman, notaris te Overmeire, gelast met deze bewerkingen en den heer Rechter Matthys als rechter-commissaris;

Zegt dat de verkoop van 4 Januari 1927 eene gifte vormt en dat deze dient ingekort te worden tot een 9de deel;

Beveelt de openbare verkoop door zelfden notaris der goederen die het voorwerp van deze akte uitmaken;

Zegt dat deze bewerkingen en verkoop zullen geschieden met naleving der pleegvormen, voorzien bij de wet van 12 Juni 1816;

Zegt dat er geen plaats grijpt, noch tot de aanduiding van eenen tweeden notaris, gelast met de niet aanwezigen te vertegenwoordigen, noch tot het bevelen hic et nunc en voor het opstellen van eenen inventaris — der verkooping der roerende goederen;

Verwerpt het meer gevorderde als ongegrond;

Kosten ten laste der massa, de gerechtskosten begroot op de som van... ongerekend de kosten van expeditie van onderhavig vonnis.

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande alle verhaal en zonder borg, uitgenomen wat de kosten betreft.

295

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

8e Kamer. — 10 Maart 1937.

Voorzitter : M. Angenot.

Pleiters : Mrs Borginon, Daeseleire, De Weerdt, Van der Donckt, Dieryck, Ansiaux en De Keersmaecker.

I. SCHADEVERGOEDING. — KAPITALISATIE-RENT.

II. SCHADEVERGOEDING. — WIJZE VAN BEREKENING. — GEDEELTE VAN HET LOON TOEKOMENDE AAN DE ECHTGENOOTE EN AAN DE KINDEREN. — BEPERKING VAN DE VERGOEDING AAN DE KINDEREN TOT OP 18-JARIGEN OUDERDOM.

III. MOREELE SCHADE. — OVERLIJDEN. — WEDUWE EN KINDEREN.

I. *De kapitalisatierente in geval van vergoeding wegens ongeval mag billijk vastgesteld worden op 5 % omdat men gemakkelijk het beschikbaar geld op hypotheek aan 5 % plaatsen kan, wat een voordeelige en zekere plaatsing is.*

II. *De kinderen van het slachtoffer kunnen slechts aanspraak op ouderlijken bijstand maken tot op het oogenblik dat zij op eigen krachten persoonlijk in hun onderhoud kunnen voorzien. Normaal zal dit op 18-jarigen ouderdom gebeuren.*

De vergoeding door de dader van het ongeval te betalen zal zoodoende bedragen aan de eene zijde 25 % zijnde het deel dat de moeder voor haar eigen onderhoud aanwent en, aan de andere zijde, 9 % van het bedrag van het loon per minderjarig kind. Deze vergoeding van 9 % per kind zal echter slechts moeten berekend worden tot op het 18e levensjaar van elk kind.

III. *De zedelijke schade voor de weduwe van het slachtoffer kan vastgesteld op 25.000 frank. De zedelijke schade voor elk minderjarig kind op 10.000 fr.*

O. M. t/ Thyvaert.

Rechtdoende over de belangen der burgerlijke partijen :

Aangezien betichte verantwoordelijk is voor de schade aan de burgerlijke partijen veroorzaakt;

1° Wwe Cnaeps en kinderen :

Aangezien de eisch van de Weduwe Cnaeps in haar eigen naam en als voogdes van hare vijf minderjarige kinderen niet betwist wordt, wat betreft de gelegenheidskosten zijnde 1.512,30 fr,

Aangezien partijen het eens zijn over het jaarlijksch bedrag van 't loon van 't slachtoffer Cnaeps, zijnde 15.820,64 fr.;

Aangezien het billijk voorkomt gezien het aantal kinderen en den aard van de betrekking van den overledene, werkman bij de N. M. Gevaert produkten, daarvan voor zijnen persoonlijken onderhoud 30 % af te trekken;

Aangezien volgens de officieele Belgische sterfdebellen de vermoedelijken levensduur van het slachtoffer 43 jaar oud, nog 23 jaren bedroeg;

Aangezien men redelijk kan aannemen dat in gezien de nijverheid, het werkdadig leven van den overledene na den leeftijd van 60 jaren eene aanzienlijke vermindering zou ondergaan hebben;

Aangezien het daarom billijk voorkomt de schadeloosstelling ten opzichte van de Wwe Cnaeps handelende in eigen naam op basis van een levensduur van haar echtgenoot van 21 jaar te berekenen;

Aangezien haar deel in de opgelopen schade op 25 % van het jaarlijksch loon van den overledene kan berekend worden, 't zij op $15.820,64 \times 25 : 100$ of 3.995,16 fr.;

Aangezien de kapitalisatierente a rato 5 % billijk voorkomt, om reden dat men gemakkelijk het beschikbaar geld op hypotheek aan 5.50 % plaatsen kan, wat een voordeelige en zekere plaatsing is;

Aangezien niet in aanmerking dient genomen te worden, dat maandelijksche afbetalingen van den intrest niet denkbaar zijn, vermits het vrij staat aan de belanghebbenden de ontvangen termijnen te verdeelen zelfs op een spaarboekje te plaatsen om maandelijks gedeeltelijk teruggehaald te worden, en vermits de toe te kennen rechterlijke intresten voor de eerste zes maanden voldoende zullen zijn om in de noodwendigheden te voorzien;

Aangezien op voormelde basis berekend, de vermenigvuldiger 12.821 is en het toe te kennen kapitaal dus $3.995,16 \times 12.821 = 50.709,10$ frank;

Aangezien wat de kinderen betreft, deze slechts aanspraak op ouderlijken bijstand kunnen maken tot op het oogenblik dat zij door hun eigen krachten in staat zijn persoonlijk in hun onderhoud te voorzien;

Aangezien zij op den leeftijd van 18 jaar als onafhankelijk van hun ouders zijn;

Aangezien zij respectievelijk op 't oogenblik van het ongeval 14, 13, 12, 11 en 9 jaar oud waren, en dat zij dus recht op schadevergoeding hebben respectievelijk gedurende 4, 5, 6, 7 en 9 jaren;

Aangezien voor ieder van hen het verlies aan onderhoud op 9 % van 't loon van den vader geschat kan worden, 't zij jaarlijks $15.820,60 \times 9 : 100$ of fr. 1.423,80 hetgeen in kapitaal berekend op den datum van het ongeval maakt :

voor 't eerste kind, 4 jaar

$$1.423,80 \times 4.545,95 = 5.048,80 \text{ fr.}$$

voor 't tweede kind, 5 jaar

$$1.423,80 \times 4.329,47 = 6.153,63 \text{ fr.}$$

voor 't derde kind, 6 jaar

$$1.423,80 \times 5.075,69 = 7.117,20 \text{ fr.}$$

voor 't vierde kind, 7 jaar
 $1.423,80 \times 5.786,37 = 8.238,10$ fr.
 voor 't vijfde kind, 9 jaar
 $1.423,80 \times 7.107,82 = 10.121,08$ fr.
 36.678,80 fr.

Aangezien uit hoofde van kindertoeslag eene som van 2.400 fr. verschuldigd is welke billijk zal verdeeld worden tusschen de vier jongste kinderen in verhouding met de jaren die nog te loopen blijven tot zij respectievelijk 14 jaar oud zijn en dit van af den dag van 't ongeval, 't zij 2400 : 11 of 219 fr. per jaar;

Aangezien er geen vermeerdering dient toegestaan wegens devaluatie van den Belgischen frank, omdat 1° de hierboven gedane rekening al de risico's en de tegenspoedige aleas waaraan het leven Cnaeps had kunnen blootgesteld worden uitsluit; 2° omdat de waardevermindering van den frank voor een groot deel opweegt tegen het voordeel van de onmiddellijke inbezitting van een vast kapitaal;

Aangezien de burgerlijke partij ontegensprekelijk door het verlies van hun echtgenoot en vader, hun steun en beschermer, eene zedelijke schade ondergaan hebben, welke billijk geschat worden kan op fr. 25.000 voor de weduwe en 10.000 fr. voor ieder kind;

Aangezien uit het onderzoek gebleken is dat Cnaeps onmiddellijk het bewustzijn verloren had en gestorven is zonder kennis hernomen te hebben;

Aangezien hij dus geen zedelijke schade geleden heeft waarvoor jure hereditatis een vergoeding aan de burgerlijke partij toekomen zou;

Om deze redenen :

De Rechtbank, na er over beraadslaagd te hebben, veroordeelt den betichte Thyvaert om te betalen :

1° aan de burgerlijke partij Wwe Cnaeps, in eigen naam, de som van 77.221,40 fr.;

2° aan de Wwe Cnaeps, in hoedanigheid van voogdes van hare vijf minderjarige kinderen, de som van 89.078,81 fr.;

3° aan de burgerlijke partij Klaver Herman, in eigen naam, en in naam van de gemeenschap tusschen hem en zijne echtgenote, de som van 2.953 frank.

NOTA. — Dit vonnis huldigt een gansch ongewone en eigenaardige manier om de schadevergoeding wegens overlijden te berekenen.

En de rechters hebben daarbij een opvallende denkfout begaan.

Het beginsel dat deze materie beheerscht i., dat vergoeding moet worden toegekend voor de werkelijk geleden schade.

Nu is het vanzelfsprekend dat, wanneer de vader kostwinner aan het gezin ontvalt, het gezin als dusdanig het volle bedrag verliest van het loon van den vader, onder afhouding van het gedeelte daarvan dat voor het eigen onderhoud van den vader werd gebruikt.

Dat in een gezin samengesteld uit de ouders en een reeks nog jonge kinderen, de moeder voor haar eigen onderhoud slechts ongeveer 25 % van het loon van haar man aanwendt, kan juist wezen.

En het is nog verdedigbaar dat de kinderen, eens den ouderdom van 18 jaar bereikt, hun eigen kost verdienen.

Daaruit echter afleiden dat de vergoeding slechts rekening zou moeten houden met de jaren die de kinderen nog van dezen ouderdom van 18 jaar scheiden, houdt geen steek.

Wanneer de kinderen, het eene na het andere geld gaan verdienen, wordt daardoor de inkomsten van het gezin verhoogd.

Maar zulks beteekent nog niet dat het loon van den vader het gezin niet meer ten goede komt, en dat bijgevolg het afsterven van den vader, voor het gezin geen verlies meer zou beteekenen.

In een geval zooals het hooger behandelde, zou, na een periode van ten hoogste negen jaar, het loon van den vader die, volgens de opvatting van den rechter nog ongeveer 21 jaar winstgevend werk had kunnen verrichten, ten bedrage van 45 % geheel onverantwoord blijven (30 % voor den vader, 25 % voor de moeder, blijft 45 %).

Bij de berekening der vergoedingen aan de kinderen toegekend, is verwarring ontstaan, tusschen het begrip van de kinderen mogelijk hadden kunnen opeischen krachtens de werkelijk geleden schade, en dat van het bedrag dat de onderhoudsplicht en opvoedingstaak van de ouders.

En daarom is de berekening ook geheel onjuist.

296

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUSSEL

5e Kamer. — 22 Mei 1937.

Voorzitter : M. Destrée.

Rechters : MM. Vandervelde en Coppens.

Ref. : M. Mahy.

Pl. : Mr Bouchery loco Mr Delwaide t/ Mrs Van de Kerkhove en Henderickx.

I. VERKOOP. — VERNIETIGING VAN VERKOOP. — OPEISCHING VAN EIGENDOMSRECHT.

II. FAILLISSEMENT. — AANGIFTE VAN SCHULDVORDERING. — GERECHTELIJKE OVEREENKOMST.

I. *De eenvoudige toelating van een schuldvordering in een faillissement in der minne of gerechtelijkerwijze aangenomen, stelt een echte gerechtelijke overeenkomst daar tusschen overlegger en curator, waardoor schuldvordering voortaan beveiligd is tegen alle nieuwe betwisting.*

II. *De verkooper eener zaak kan niet tegelijkertijd recht hebben op teruggave der zaak en op betaling van den prijs, behoudens bijzondere bepalingen.*

III. *Door de aangifte der schuldvordering in het faillissement doet de verkooper afstand van al zijn rechten behalve van het recht op betaling van het saldo van den prijs en is derhalve niet gerechtigd tegen de gefaalde vennootschap zijn eigendomsrecht op te eischen, vermits door de toelating zijner schuldvordering in het faillissement zijn recht beperkt en erkend werd met de waarde van een gerechtelijke beslissing.*

N. V. Bakovenbouw t/ Mr. Van de Kerkhove cur. faill. «Boulangerie du Triple Zéro» en Van Goethem.

Aangezien de vordering, zooals zij uit de termen van het geboekt exploit van dagvaarding voortvloeit, voor doel heeft tegenover de twee verweerders den verkoop te doen vernietigen van twee bakovens en, bijgevolg verweerders te doen veroordeelen deze bakovens aan eischeres terug te geven;

Aangezien op 27 Juli 1935, eischeres aan een heer R. Bloch de twee ovens op afbetaling verkocht heeft, mits voorbehoud van het eigendomsrecht tot algeheele afbetaling van den koopprijs;

Aangezien deze ovens in den boedel van de Coöperatieve vennootschap «Boulangerie du Triple Zéro» ingebracht worden; dat de vorm van dezen inbreng zonder verband is met de debatten, en aldus niet zal onderzocht worden;

Aangezien de Coop. venn. Boulangerie du Triple

Zéro in faillissement verklaard werd op 14 Januari 1937; dat verweerder q.q. in hoedanigheid van curator aangesteld werd bij dat faillissement;

Aangezien de curator de twee voormelde ovens in het actief van het faillissement heeft bevat; dat hij ze later verkocht; dat de regelmatigheid van den verkoop niet gecritiseerd wordt, wat den vorm betreft; dat de ovens alzoo aan tweeden verweerder toegewezen werden;

Aangezien eischeres regelmatig haar schuldvordering ingediend heeft in het faillissement der Coöperatieve vennootschap Boulangerie du Triple Zéro voor het saldo van den prijs der ovens plus sommige onkosten en interesten maar zonder eenig voorbehoud; dat eischeres toegelaten werd tot het passief voor eene som van fr. 45.805,80, volgens proces-verbaal van nazien der schuldvorderingen;

Aangezien de eenvoudige toelating van een schuldvordering, in der minne of gerechtelijkerwijze aangenomen, het bestaan medebrengt tusschen overlegger en curator, van een echte gerechtelijke overeenkomst door wier gevolg deze schuldvordering voortaan beveiligd is tegen alle nieuwe betwisting (Brunet, Faillite et Banqueroute n° 1923 en volg. ook n° 1927);

Aangezien men niet kan bedenken dat de verkooper tegelijk aan de teruggave van de zaak en aan de prijsbetaling recht zou hebben, behoudens bijzondere bepalingen waar hier geen sprake van is;

Aangezien eischeres alleen aanspraak kan maken op de betaling uit de vereffening voort te vloeien, daar zij, met hare ingediende vordering, haar recht jegens de gefaalde vennootschap tot hare schuld voor het saldo van den prijs, beperkt heeft, en dat haar recht erkend werd, met de waarde van een gerechtelijke beslissing, door de toelating van deze schuldvordering;

Aangezien verweerder q.q. tengevolge den afstand door eischeres van alle rechten, behoudens dat tot betaling van het saldo van den prijs, regelmatig de voornoemde ovens mocht verkoopen, die deel uitmaakten van den boedel van het faillissement;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle verdere of tegenstrijdige beslitselen van de hand wijzende; zegt eischeres ongegrond in hare vordering; wijst haar af; veroordeelt haar tot de kosten;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande beroep en zonder borgstelling.

297

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

2de Kamer. — 26 Mei 1936.

Voorzitter: M. Eyckmans.
Referendaris: M. G. Beckers.

Pl.: Mrs Philips en Borms (loco Mr H. Schiltz).

SAMENWERKENDE VENNOOTSCHAP. — DEEL-

GENOOTSCHAP ENKEL BEWIJSBAAR DOOR HANDTEEKING IN HET MAATSCHAPPELIJK REGISTER. — HANDTEKKING DOOR VOL- MACHTDRAGER NIET AFDOENDE.

Een persoon die zijn handteeken niet geplaatst heeft op het register der maatschappij, overeenkomstig artikel 121 der wet op de handelsvennootschappen, kan niet aanzien worden als deelgenoot eener samenwerkende vennootschap, ook niet indien hij aan iemand volmacht zou hebben gegeven om het register in zijn plaats te teekenen; in die omstandigheden kan de samenwerkende vennootschap de afbetaling niet eischen der aandeelen waarvoor de pseudo-aandeelhouders heeft ingeteekend en is deze laatste gerechtigd de reeds gedane betalingen daarop terug te eischen.

Middenstands Spaar- & Leenbank, sam. venn. in concordataire vereffening t/ De Wachter.

Gezien de geboekte inleidende dagvaardiging van 23 Februari 1933;

Aangezien deze eisch ongegrond is en verweerder gegrond is in zijn tegeneisch;

Aangezien inderdaad verweerder de hoedanigheid van samenwerkende vennoot niet heeft bij gemis aan zijn eigenhandige ondertekening van het maatschappelijk boek;

Aangezien artikel 121 der wet op de maatschappijen bepaalt dat: «L'admission des sociétaires est » constatée par l'apposition de leur signature, pré- » cédée de la date, en regard de leur nom sur le » registre de la société».

Aangezien de rechtsleer en de rechtsspraak het eens zijn om te beslissen dat de eigenhandige ondertekening van het maatschappelijk boek door den vennoot, eene onontbeerlijke vereischte is om de hoedanigheid van vennoot te bekomen en deze hoedanigheid door geen enkel ander bewijs kan geleverd worden: dat het maatschappelijk boek het eenige bewijsmiddel uitmaakt van de hoedanigheid van vennoot en de eigenhandige ondertekening in die omstandigheden vereischt is op straf van nietigheid der aanneming in de vennootschap (zie n.l. Fredericq en Resteau: Sociétés Coopératives);

Aangezien de omstandigheid dat de pseudo-vennoot het maatschappelijk boek zou doen ondertekenen hebben door zijn volmachtdrager of dat de pseudo-vennoot het bedrag zijner inschrijvingen zou betaald hebben, de bepaling van artikel 121 der wet op de vennootschappen niet kan vernietigen en hem als vennoot kan doen aannemen: dat inderdaad de rechtsspraak luidt: Ne sont pas membre d'une société coopérative les personnes qui ne sont pas désigné dans l'acte social et qui n'ont pas signé le registre de la société, eussent-elles donné à des tiers le mandat de comparaître en leur nom à la signature de l'acte de société eu eussent-elles versé le montant de la souscription de membre; (zie Brugge 24/1/33. - Pas. 1918-III-335; Zie Cass. 12/11/1903 - Pas. 1904-I-47; Zie Appel Liège 13/6/22 - Pas. 1924-II-183);

Aangezien in het huidige geval verweerder het maatschappelijk boek niet eigenhandig heeft ondertekend en deze ondertekening slechts gedaan is

geworden door zijn volmachtdrager, zekere J. Mampaey ;

Aangezien verweerder dus de hoedanigheid van vennoot niet heeft en geen samenwerker is bij toepassing van artikel 121 der wet op de maatschappijen en in verhouding met de eensluidende meeningen van rechtsleer en rechtspraak, alhoewel verweerder een deel zijner inschrijving betaald heeft en hem een kredietopening is toegestaan geworden door aanlegster, waarvan alleen genieten de aandeelhouders of samenwerkers ;

Aangezien het gevolg van artikel 121 op de maatschappijen is dat bij gemis aan naleving der bepaling in dit artikel geschreven, de aanneming van den vennoot moet aanzien worden als niet bestaande en dat het niet bestaan dezer aanneming onvermijdelijk voor gevolg heeft dat de pseudo-vennoot mag terugvorderen al de sommen welke hij zonder oorzaak gestort heeft in de maatschappelijke kas. (Zie Fredericq en Resteau : Sociétés Coopératives).

Aangezien de tegeneisch van verweerder dus grond is en hij de terugbetaling kan vorderen van al de sommen welke hij als vennoot gestort heeft in de kas van aanlegster: dat inderdaad verweerder geen vennoot en geen samenwerker zijnde, hij ook niet in die hoedanigheid een storting kan gedaan hebben aan aangester;

Aangezien verweerder de som van 500 fr. gestort heeft in de maatschappelijke kas als gedeeltelijke afbetaling zijner aandelen waarvoor hij nooit inschrijver geweest is en deze som hem dus terug moet uitgekeerd worden door aanlegster;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende, wijst aanlegster af van haren eisch, want ongegrond; zegt de tegeneisch van verweerder gegrond. Veroordeelt aanlegster om te betalen aan verweerder de som van 500 fr. zijnde het bedrag der niet verschuldigde betaling door verweerder aan aanlegster gedaan. Veroordeelt aanlegster insgelijks tot de kosten des gedings. Verklaart het vonnis, behalve voor de veroordeeling tot de kosten, uitvoerbaar niettegenstaande beroep en zonder zekerheidsstelling.

298

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

18 Februari 1937.

Voorzitter : M. Alf. Claeys.

Referendaris : M. René Maraite.

Pleiers : Mrs Van Schoote en Brunin.

I. AANSPRAKELIJKHEID (ART. 1384) BRAND. — SCHADE AAN HANDELSWAAR OF VOORWERPEN VAN GEBUUR. — BEVOEGDHEID DER RECHTBANK VAN KOOPHANDEL.

II. SCHADE VEROORZAAKT DOOR ZIELLOOS VOORWERP. — GEEN VERMOEDEN VAN SCHULD. — BEWIJSLAST.

III. SCHADE TOEGEBRACHT OM ZICHZELF TE VRIJWAREN. — AANSPRAKELIJKHEID.

I. De vordering die er toe strekt vergoeding te bekomen wegens schade toegebracht aan handelswaren of voorwerpen door een oneigenlijk misdrijf is van handelsrechterlijken aard.

II. Bij gebrek aan een uitdrukkelijk beding der wet (zoals bv. in zake verhuring) schept art. 1384 B. W. in geval van ongelijk geen vermoeden van schuld ten laste van den bewaker van een zielloos voorwerp. Deze zal slechts aansprakelijk kunnen worden gesteld in zooverre het slachtoffer bewijze dat de schade werd berokkend door een gebrek waarmede het voorwerp was behept. Het is slechts op deze eenige voorwaarde dat de bewaarder die zich van de hem toegerekende aansprakelijkheid wil ontslaan, het toeval, overmacht of schuld van het slachtoffer hoeft te bewijzen.

III. Degene die opzettelijk aan een derde een nadeel teweeg brengt om aan zichzelf een grootere schade te besparen is gehouden dit nadeel te herstellen.

V. G. t/ D. St. J.

Aangezien de eisch door aanlegger ingediend er toe strekt van verweester ten titel van vergoeding wegens schade hem veroorzaakt ten gevolge van eenen brand in haar huis ontstaan op 17 Juni laatstleden en waarvoor zij overeenkomstig artikel 1384 al. I, van het B. W. verantwoordelijk zou zijn, betaling der som van 1974,50 frank te bekomen met de gerechtelijke intresten en de kosten des gedings;

Aangaands de bevoegdheid :

Aangezien verweester ten onrechte de onbevoegdheid dezer rechtbank opwerpt om over den voorhanden eisch te oordeelen onder voorwendsel, dat de vraag een zuiver burgerlijk karakter bekleedt, terwijl uit de bestanddeelen der zaak ten klaarse spruit dat het hier geenszins gaat over de betrekking of over den eigendom van een onroerend goed, maar enkel over waren of roerende voorwerpen welke door verweester in haar handelshuis werden opgestapeld en voor het uitbaten van haren handel werden gebruikt en het oneigenlijk misdrijf dat verweester heeft begaan met gezegde waren en onroerende voorwerpen slecht te bewaken, diensvolgens van louter handelsrechterlijken aard is (Frédéricq, Droit commercial Belge, D. I, N° 44; Hof van Beroep Gent, 7 Mei 1903, J. C. F. 1903, N° 2634, bl. 343; Handelsrechtbank Antwerpen, 15 November 1905, J. T. 1906, bl. 122);

Ten gronde :

Aangezien in tegenstrijdigheid met vroegere uitgesproken vonnissen en arresten (Hof van Beroep Gent, 16 Maart 1889, J. C. F. 1889, N° 444, bl. 297; Hof van Beroep Gent, 30 Januari 1890, J. C. F. 1890, N° 555, bl. 133) heeft een op heden gevestigde rechtspraak beslist, dat bij gebrek aan een uitdrukkelijk beding der wet, zoals zulks bijvoorbeeld in zake verhuring geschiedt (art. 1733 B. W., Laurent, Droit Civil d, XXV, N° 306, bl. 352; Handelsrechtbank Gent, 11 Juli 1936, J. C. F. 1936, N° 5627, bl. 1116) artikel 1384 al. I van het B. W., waarop het geschil steunt, in geval van ongelijk geen vermoeden van schuld ten laste van den bewaker van een zielloos voorwerp schept (Hof

van Verbreking, 26 Mei 1904, Pas. 1904, I, 248; 15 Februari 1906, Pas. 1906, I, 135; 2 Juli 1908, Pas. 1908, I, 285);

Aangezien daaruit volgt dat deze maar aansprakelijk kan worden bij aldien het slachtoffer bewijze dat een gebrek, waarmede het voorwerp behept was, de schade heeft berokkend;

Aangezien het slechts op deze eenige voorwaarde is dat de bewaarder die zich van de aan hem toegerekende aansprakelijkheid wil ontslaan het toeval, het geval van overmacht of de schuld van het slachtoffer hoeft te rechtvaardigen (De Page, Droit Civil Belge, D. II, N° 1002 en 1008; Hof van Verbreking, 26 Mei 1904, Pas. 1904, I, 246; Hof van Verbreking, 19 October 1911, Pas. 1911, I, 518; 25 Maart 1920, Pas. 1920, I, 110; Burgerlijke Rechtbank, 15 Mei 1935, P. C. F. 1935, N° 5540, bl. 173; in tegenovergestelden zin Planiol en Ripert, D. VI, N° 612 en volgende; Colin en Capitant, 7e uitgave, D. II, N° 217 en volgende; Josserand, uitgave 1930, D. II, N° 529 en volgende, en de Fransch rechtspraak);

Aangezien aanlegger op wien luidens het hierboven aangehaalde rechtsbeginsel het derhalve opgelegd wordt, het gebrek van een der in het laboratorium van verweerster ingesloten voorwerpen te bewijzen welk den brand zou hebben verwekt, zulk bewijs niet inbrengt;

Aangezien te dien opzichte het door de politie opgemaakte proces-verbaal dat aanlegger tot staving van zijnen eisch voorlegt, hoegenaamd niet afdoende is;

Aangezien aanlegger weliswaar aanbiedt door alle middelen van recht getuigen inbegrepen, vast te stellen dat er een fout of nalatigheid bedreven geweest is door verweerster;

Aangezien er hoegenaamd niet past dergelijk aanbod in te willigen, vermits deze feiten al te weinig bepaald zijn om door het tegenbewijs te kunnen bestreden worden;

Aangezien nochtans uit de aangelegenheden der zaak voortvloeit dat aanlegger niet alleen om zijn huis te beschermen maar ook om te beletten dat het huis van verweerster gansch vernield worde, de brandweer met hare pompen en benodigdheden vrijwillig ten zijnent heeft laten binnenkomen en den brand op zulke wijze krachtig bekampt, vlug heeft kunnen uitbluscht worden;

Aangezien het vaststaat en niet ernstig mag betwist worden dat een groot aantal roerende voorwerpen toebehoorende aan aanlegger, waarvan deze overigens het bedrag der herstellingskosten tot beloop van 1293 frank bij bewijsstukken heeft verrechtvaardigd, door het water ernstig beschadigd werden;

Aangezien het buiten kijf valt dat verweerster aan aanlegger voormelde som verschuldigd is, daar het algemeen door de rechtspraak is aangenomen dat diegene, die aan iemand een nadeel opzettelijk teweegbrengt om aan zichzelf een grotere schade te besparen, tot de herstelling ervan gehouden is (Handelsrechtbank Gent, 9 Juni 1894, J. C. F. 1894, N° 1224, bl. 237; Burgerlijke Rechtbank Brussel, 30 Juni 1921, P. P. 1922, N° 10, bl. 13);

Aangezien inderdaad noch de verdediging van zichzelf, noch de verdediging van ieder ander recht toelaat op andermans rechten inbreuk te maken;

Aangezien geen wettelijke of verordenende beschikking of geen gebuurschapsregel eenen persoon machtigt om over andermansgoed te beschikken zonder den derde wegens de geleden schade te vergoeden;

Aangezien in het huidig geval dit rechtsbeginsel des te meer dient toegepast dat de handelingen, die door aanlegger grootendeels in het belang van verweerster werden verricht, met eene zaakwaarneming hoeven gelijkgesteld;

Aangezien de meester wiens zaak behoorlijk werd beheerd blijkens de voorschriften van artikel 1375 B. W. verplicht is aan den zaakwaarnemer al de door dezen nuttige of noodige gedane uitgaven terug te betalen;

Aangezien het werkelijk onrechtvaardig en tegenstrijdig met de regelen der hoofdstoffelijke rechtsbedeeling zou zijn de schadelijke gevolgen van eenen brand aan aanlegger op te leggen en alzoo aan verweerster te veroorloven zich te verrijken ten nadeele van dengene, die haar uit eigen beweging dienst bewezen heeft;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle verdere of tegenstrijdige besluitschriften verwerpende, verklaart zich bevoegd ratione materiae, om den onderhavigen eisch te beslechten; verklaart hem gegrond in de hierboven bepaalde mate, ontzegt aan aanlegger het meer gevorderde; verwijst diensvolgens verweerster aan aanlegger te betalen de som van 1293 frank met de gerechtelijke intresten en de kosten des gedinges.

299

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

6 October 1936.

Voorzitter : M. Verschuren.

Rechters : MM. Verbeke en Behiels.

Referendaris : M. L. Thuysbaert.

Pleiters : Mrs d'Hanens en Orban.

I. KOOP- EN VERKOOPOVEREENKOMST.— KOOP-
WAAR ONDERHEVIG AAN PRIJSSCHOMMELING.
— LEVERINGSTIJD HOOFDBESTANDDEEL. —
VERBREKING ZONDER IN MORA-STELLING.
II. VERKOOP. — BEVESTIGING DER VERKOOPS-
MODALITEITEN. — STILZWIJGENDE AANVAAR-
DING.

I. Wanneer eene koopbevestiging voorziet : « levering op aanvraag, maar vóór einde Mei a.s. » en het een koopwaar geldt die onderhevig is aan belangrijke verandering van de prijs, is de overeengekomen leveringstijd een hoofdbestanddeel van de overeenkomst waaruit volgt dat de naleving van de tijdsbepaling streng vereischt wordt. Na verloop van den voorzienen leveringstermijn heeft de ontbinding van het contract van rechtswege plaats zonder in mora-stelling.

II. De handelaar die de bevestiging ontvangt van een

verkoop met vermelding der verkoopsmodaliteiten en deze bevestiging zonder verzet of voorbehoud aanvaardt, wordt vermoed den koop afgesloten te hebben aan de voorwaarden, en aan geen andere, in de bevestiging aangehaald.

Help U Zelve t/ Molens van Temsche.

Gezien de geregistreerde dagvaarding van 21 Augustus 1936;

Aangezien de vraag strekt ten einde : «gedaagde, » zich te hooren veroordeelen aan de aanlegster te » leveren 10.000 Kgr. bloem, merk 00, aan den prijs » en de gewone voorwaarden vastgesteld in het con- » tract en naar dewelke verwezen werd bij het afslui- » ten van de overeenkomst; gedaagde, zich te hooren » veroordeelen tot de kosten; dit alles bij vonnis » uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande verzet » of beroep en zonder borg ;

» Geding geschat op meer dan 15.000.— frank, » dit om te voldoen aan de wetten op bevoegdheid en » aanleg » ;

Aangezien uit de koopbevestiging van 10 April 1936 blijkt dat, wat den leveringstijd betreft, tus- schen partijen bedongen werd : «levering op aan- vraag, maar vóór einde Mei a. s.» ;

Aangezien het onderhavig geschil is ontstaan ten gevolge van de uiteenlopende verklaring die par- tijen geven aan voormeld beding : gedaagde, bewe- rende dat het contract van rechtswege verbroken is, enkel en alléén door het verstrijken van den termijn, dan wanneer de aanlegster doet gelden dat het con- tract niet kan ontbonden zijn, bij gebrek aan voor- afgaandelijke in mora stelling vanwege de verweer- ster ;

Aangezien door partijen niet wordt betwist dat de koopwaar, voorwerp van het contract, onderhe- vig is aan belangrijke veranderlijkheid van den prijs ;

dat, in dergelijke contracten, de overeengekomen leveringstijd een hoofdbestanddeel der overeen- komst is, waaruit volgt dat naleving van de tijds- bepaling streng vereischt is en dat, na verloop van den leveringstermijn de ontbinding van het contract van rechtswege plaats heeft. (Ber. Gent, 24 April 1929; Hand. Gent, 5 Mei 1923, J. C. F. 1929; n° 4929, bl. 108 en 1925, nr 4607, bl. 318) ;

Aangezien de aanlegster vruchteloos aanvoert dat het betwiste koopcontract ook de bepaling behelst : «verders, volgens gewone voorwaarden», en dat juist bij de uitvoering van vroeger afgesloten con- tracten, door verweerster leveringen werden gedaan ondanks het verstrijken van den leveringstijd;

Aangezien vooraf dient opgemerkt met betrekking op het betwiste contract, dat, op 6 April 1936, door de verweerster een aanbod werd gedaan aan de aan- legster, in volgende bewoordingen : « Wij offereren U 20.000 Kgr. bloem, 00, vóóf einde Mei, aan 15.300 frank per K. Verders gewone voorwaarden » ;

dat dit aanbod door de aanlegster mondeling aan- vaard werd op 9 April en door de verweerster be- vestigd op 10 April, in deze termen : «Wij... beves- tigen U den verkoop gedaan op 9 April 1936, door bemiddeling van ons bureel, van 400 zakjes bloem,

zijnde 20.000 Kgr., levering : op aanvraag, maar vóór einde Mei e. k., prijs 15.300 fr.» ;

dat het opvalt dat in de verkoopbevestiging de clausule «verders, gewone voorwaarden» niet voor- komt;

Aangezien de handelaar, die de bevestiging ont- vangt van een verkoop met vermelding van de ver- koopmodaliteiten en deze bevestiging zonder verzet of voorbehoud aanvaardt, vermoed wordt den koop afgesloten te hebben aan de voorwaarden, en aan geen andere, in de bevestiging aangehaald (Hand. Antw., 19 Oct. 1889 en 29 Jan. 1912, P. A. 1890, bl. 40 en 1912, bl. 244) ;

dat, derhalve, de verweerster zou gerechtigd zijn te beweren dat de door aanlegster ingeroepen clau- sule geen deel uitmaakt van de overeenkomst;

dat, aangenomen bij loutere veronderstelling, dat partijen gebonden zijn door het beding «verders ge- wone voorwaarden», het geen twijfel lijdt dat de termen «gewone voorwaarden» geen betrekking heb- ben op den leveringstijd, maar doelen op andere tussehen partijen gebruikelijke voorwaarden, als deze aangaande de betaling, het aanrekenen van ledige zakken en waaromtrent niets vermeld staat in de koopbevestiging;

dat het toch duidelijk is dat, wanneer er tegen- strijdigheid bestaat tussehen de voorwaarden die gewoonlijk de betrekkingen tussehen twee partijen beheerschen en een klaar omschreven voorwaarde in een bepaald contract uitgedrukt, alléén dit laatste beding partijen zal binden;

dat het feit dat de verweerster, bij vroegere ge- legenheden, blijken van toegevendheid gegeven heeft en, namelijk leveringen heeft gedaan na het verstrijken van den termijn, niet insluit dat, ook in het onderhavig geval, de verweerster gehouden is af te zien van hetgeen haar strenge recht is ;

Aangezien uit bovenaangehaalde overwegingen blijkt dat de eisch niet gegrond is;

Om deze redenen,

De Rechtbank, verwerpende alle meer uitgebreide of tegenstrijdige conclusiën, als niet gegrond en, namelijk het getuigenbewijs door de aanlegster aan- geboden, de aangehaalde feiten niet ter zake dienend noch afdoende zijnde, verklaart den eisch ongegrond, wijst hem af; veroordeelt de aanlegster tot de kos- ten.

300

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

3e Kanton. — 20 Maart 1937.

Rechter : Mr Xavier Van Nuffel.
Pleiters : Mrs E. Claessen en Paul Pollet.

HUURHERSTELLINGEN. — LAATTIJDIGHEID VAN IN BEWEGINGBRENGING VAN DESKUN- DIGE. — NALATIGHEID VAN EIGENAAR. — SCHADE NIET BEWEZEN.

De eigenaar van een gehuurd huis die slechts 4 maan- den na het vonnis waarbij een deskundige is aange- steld om de locatieve reparatiën vast te stellen, dezen

deskundige in beweging stelt moet als nalatig aanzien worden, en de nadeelige gevolgen daarvan dragen.

De vaststelling is laattijdig gebeurd en de schade kan teweeggebracht zijn door derden.

De eisch tot schadevergoeding voor huurherstellingen is niet voldoende gerechtvaardigd.

Henri Verpoorten t/ Mr Paul Pollet q. q.

Gezien de inleidende dagvaarding van deurwaarder Louis Van Wassenhove te Antwerpen, d.d. 2 April 1937 geboekt, strekkende tot betaling van 4.000 fr. ten titel van schadevergoeding voor huurherstellingen uit te voeren aan een deel van het magazijn gelegen te Hoboken, St Bernardschesteenweg, 491;

Gezien ons tusschen vonnis in dato van 16 Mei l.l. als deskundige aanstellende den heer Smits, bouwkundige te Antwerpen, met zending de kwestieuze plaatsen te bezichtigen; in een beredeneerd verslag de herstellingen aan te duiden en te beschrijven die ten laste vallen van verweerder uittredende huurder, d.w.z. zonder rekening te houden met de groote herstellingen noch met deze der locatieve herstellingen die enkel te wijten zijn aan ouderdom, normale sleet of heirkraft; de kosten en den duur der reparatiën te bepalen;

Gezien het deskundig verslag van voormelde deskundige, d.d. 2 November 1936 geboekt;

Gelet op art. 2 en 37 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Aangezien de deskundige de herstellingen die ten laste van den huurder vallen heeft beschreven het bedrag er van beramend op 3.274 frank;

Dat de deskundige bovendien in zijn verslag vermeldt dat het hem niet mogelijk was op den datum der expertisie te bestatigen of de beschreven beschadiging veroorzaakt werden door den huurder in den loop der huur of na zijn vertrek toegebracht werden, door dezen die de achter gebleven voorwerpen in beslag kwamen nemen uitbreken en wegvoeren;

Aangezien blijkens ons vonnis in dato van 21 Maart 1936, de mondelinge huurovereenkomst tusschen aanlegger en Heymans gesloten, verbroken werd verklaard en laatstgenoemde veroordeeld tegen 1 Mei 1936 het gehuurde goed te ontruimen en te verlaten;

Aangezien verweerder voor den gestelden datum het verhuurde goed heeft ontruimd en de deskundige slechts op 14 September t.w. vier maanden na het vonnis waarbij hij werd aangesteld tot de expertisie is overgegaan;

Aangezien aanlegger nalatig is geweest met niet tijdig de deskundige in werking te stellen dat hij de nadeelige gevolgen daarvan dragen moet;

Aangezien het verhuurde goed 4 maanden ledig heeft gestaan men met geene voldoende zekerheid tot de aansprakelijkheid van den uitgaanden huurder voor de beschadigingen die eerst alsdan worden vastgesteld kan besluiten;

Dat er wel is waar, een zeker vermoeden bestaat dat sommige beschadigingen kunnen veroorzaakt

geweest zijn tengevolge der gerechtelijke inbeslagname van meubelen en machienen die werden uitgebrouwen doch dat desbetreffende geene voldoende vaststellingen werden gedaan en de schade ook kan teweeggebracht zijn door derde personen;

Dat de eisch tot schadevergoeding voor huurherstellingen diensvolgens niet naar voldoening van recht gerechtvaardigd is;

Aangezien kan worden aangenomen dat de vraag tot schadevergoeding voor huurherstellingen zich uitstrekt tot de schade voortspruitende uit het gemis aan genot van het verhuurde goed gedurende den tijd noodig om tot de vaststellingen en de herstelling der huurherstellingen te doen overgaan;

Dat echter in het huidige geval aanlegger aan wien reeds bij ons vonnis van 21 Maart 1936 een schadevergoeding gelijkstaande met de huur van drie maanden voor vroegtijdige verbreking der huurovereenkomst werd toegekend — althans geen recht op een bijkomende vergoeding voor gemis aan genot gedurende de vier maanden (Juli-Augustus-September-October 1936) kan doen gelden, dat hij zooals hooger gezegd niet tijdig het vonnis van 16 Mei l.l. bij hetwelk de expertisie bevolen werd heeft doen uitvoeren en verweerder niet aansprakelijk kan worden gesteld voor deze nalatigheid;

Aangezien Heymans in staat van faillissement werd gesteld dat de curator van de failliet, Mr Paul Pollet, in deze verklaart vrijwillig te verschijnen;

Om deze redenen:

Wij, Xavier Van Nuffel, Vrederechter van het derde kanton van Antwerpen, tegensprekelijk uitspraak doende in eerste gebied, wijzen aanlegger af van den eisch;

Veroordeelen hem tot de kosten.

301

WERKRECHTERSRAAD VAN BEROEP DER PROVINTIEN ANTWERPEN EN LIMBURG

24 Augustus 1936

Voorzitter: Mter H. Van Oekel.

Pleiters: Mters De Vis en Daems.

BEVOEGDHEID (plaatselijke). — GEEN OPENBARE ORDE.

De bepalingen betreffende de plaatselijke bevoegdheid der Werkrechtersraden (art. 44 der wet van 1926) zijn niet van openbare orde; partijen kunnen rechtsgeeldig in hun overeenkomsten de uitsluitelijke bevoegdheid bedingen van eene rechtbank hunner keuze.

Van Cauwelaert t/ Pattyn

Aangezien de oorspronkelijke vordering er toe strekt, verweerder, thans beroeper, te doen veroordeelen tot het betalen van een saldo voor loon, en een bedrag van 3000 fr. voor schielijke en onrechtmatige ontslaging;

Aangezien het vonnis a quo den beroeper heeft

veroordeeld om uit dien hoofde te betalen de sommen van 766,60 fr. en 3000 fr.

Aangezien de beroeper besluit tot de hervorming van voormeld vonnis en tot het doen verklaren voor recht dat de Werkrechtersraad onbevoegd is, *ratione loci* of alleszins *ratione personae* om over het geding te beslissen; en in ondergeschikte orde tot het houden van een getuigenverhoor over de door hem aangestipte feiten;

Dat de beroepene besluit tot de eenvoudige bekrachtiging van het bestreden vonnis;

1) In feite

Aangezien blijkens de overeenstemmende verklaringen van partijen de beroepene als gérant in dienst is geweest van beroeper, voor het houden van den kleinhandel in wijnen en likeuren te Antwerpen, tegen zekere bedingen en voorwaarden, vervat in het desbetreffend kontrakt van 1 October 1934, dat bij aanbevolen brief van 23 November 1935, hij zonder vooropzeg is ontslagen geworden voor wat daarin wordt genoemd: «le manquement constaté dans votre gestion», en dat het uit dezen hoofde is dat de beroepene beroeper heeft gedagvaard en heeft doen veroordeelen tot de van hem gevorderde bedragen voor loon en schadevergoeding.

2) In rechte:

1. Over de bevoegdheid *ratione loci*.

Aangezien bij de bepalingen van artikels 19 en 20 van voormeld kontrakt van 1 October 1934, partijen hebben bedongen dat alle betwistingen uit 't kontrakt voortspuitende zouden onderworpen worden aan de uitsluitelijke bevoegdheid van de rechtbanken van de woonplaats van den Heer Van Cauwelaert die uitdrukkelijk verklaarde te Brussel gevestigd te zijn;

Dat de beroeper verwijst naar deze kontraktuele bepalingen om de bevoegdheid te betwisten van de rechtbank van Antwerpen, de rechtbanken van het rechtsgebied Brussel alleen bevoegd zijnde;

Aangezien de beroepene hiertegen opwerpt dat bij toepassing der bepalingen der inrichtingswet op de werkrechtersraden van 1926, de rechtbanken van den zetel van het bedrijf waarin de bediende is te werk gesteld, bevoegd zijn, en dat deze wetsbepaling van openbare orde is en daarvan door partijen, zelfs niet bij uitdrukkelijk beding, niet kan worden afgeweken;

Aangezien uit geen enkele uitdrukkelijke bepaling der wet op de werkrechtersraden van 1926 blijkt dat de beschikkingen van art. 44, rakende de plaatselijke bevoegdheid van gebiedende openbare orde zouden zijn;

Dat integendeel het eerste gedeelte van voormeld artikel enkel artikel 39 der wet van 25 Maart 1876 op de plaatselijke bevoegdheid wijzigt, maar hetzelfde artikel in zijn alinea 4 uitdrukkelijk bepaalt dat voor alle andere gevallen, de plaatselijke bevoegdheid geregeld wordt, overeenkomstig de voormelde beschikkingen van de wet van 25 Maart 1876; dat een der artikelen van hoofdstuk 2 dezer wet van 1876 nl. art. 43 uitdrukkelijk bepaalt dat wanneer partijen in hunne overeen-

komst keuze doen van woonst voor de uitvoering derzelfde, de vordering mag ingeleid worden voor den rechter van deze woonplaats;

Dat uit deze vergelijkende wettelijke bepalingen duidelijk blijkt dat partijen rechtsgeldig kunnen bedingen hun geschil over het gesloten dienstkontrakt te onderwerpen aan een anderen rechter als dien van de ligging der uitbating en dat dus de hierboven aangehaalde bepaling van art. 19 en 20 rechtsmacht toekennende aan de rechtbanken van het rechtsgebied van Brussel, hun uitwerksel moeten krijgen: art. 1134 van het B. W. bepalende dat tusschen partijen gesloten overeenkomsten dezer wet vormt (Cfr W.R.R. van Beroep Brussel, 29 Jan. 1930. — Tijdschrift der W. R. R. 1930, blz. 78. — W. R. R. Beroep Brussel, 28 December 1935, J. T. 1936, kol. 103).

Om deze redenen.

de werkrechtersraad van beroep, Kamer voor bedienden, alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

verklaart het beroep regelmatig in den vorm en ontvankelijk, doet het eerste vonnis te niet en hetzelfde hervormende, zegt voor recht dat alle rechtbanken van het rechtsgebied Brussel bevoegd zijn om over het geschil uitspraak te doen, verklaart zich diensvolgens onbevoegd en veroordeelt den beroepene tot de kosten.

Bovenstaand arrest vernietigt het vonnis van den

WERKRECHTERSRAAD ANTWERPEN

4 Maart 1936.

Voorzitter: M. Dieltiens.

Bijzitter: M. Vlietinck.

Rechters: MM. Van der Aa en Moris.

Pleiters: Mrs Rotsaert en De Vis.

BEVOEGDHEID. — WERKRECHTERSRAAD. — ART. 44 DER WET VAN 9 JULI 1926. — OPENBARE ORDE.

Artikel 44 van de wet van 9 Juli is van openbare orde. Het erkent de territoriale bevoegdheid van den Werkrechtersraad der plaats waar de mijn, de fabriek, de winkel gelegen zijn of waar in 't algemeen, de bedrijvigheid der onderneming uitgeoefend wordt.

Pattyn t/ Van Cauwelaert

Gezien de inleidende dagvaardiging van deurwaarder Hendrik Leclercq, te St Gillis verblijvende, in dato van 27 Januari 1936, strekkende tot betaling van 1° 1000 fr. ten titel van loon voor de maand November en 2° 3000 fr. ten titel van vergoeding voor doorzending zonder voorafgaandelijke opzegging samen met de gerechtelijke intresten en de kosten des gedings;

Gehoord de partijen in hunne middelen en besluiten;

Aangezien de poging tot verzoening ter zitting aangewend vruchteloos is gebleven;

Aangezien verweerder beweert dat de Raad onbevoegd is *ratione loci* en *ratione personae*;

Aangezien wat de vermeende plaatselijke onbevoegdheid betreft, het artikel der overeenkomst van 1 October 1934 dat de kennis der geschillen uit dezelve spruitende uitsluitend toekent aan de rechtbanken der woonplaats van verweerder, metterwoonst te Anderlecht gevestigd;

Maar aangezien aanlegger zijn arbeid gewoonlijk uitoefende in het bijhuis te Antwerpen, en artikel 44; dat van openbare orde is (zie de studie verschenen over de plaatselijke bevoegdheid der Werkrechtersraden Rechtskundig Tijdschrift 1913) alleen de territoriale bevoegdheid erkent van den Werkrechtersraad der plaats waar de mijn, de fabriek, de winkel of in het algemeen de plaats dienende tot het drijven der onderneming, gelegen zijn;

Aangezien wat de vermeende persoonlijke onbevoegdheid betreft, er op te merken is dat eene reeks beschikkingen van gezegde overeenkomst het bestaan bewijzen van een band van ondergeschiedtheid, zoodat aanlegger niet, volgens het stelsel van verweerder, als onafhankelijke of vrije handelaar kan beschouwd worden;

Aangezien inderdaad volgens artikel 4, de gérant geen verbintenissen mag aangaan in naam van verweerder; dat volgens artikel 6 de koopwaren gefactueerd worden aan den verkoopprijs voor de klanten; dat artikel 9 de noodige onderrichtingen geven, met de meeste nauwkeurigheid, voor de boekhouding; dat artikel 10 den aanlegger oplegt wekelijks aan verweerder een volledige staat te sturen van de kas en koopwaren; dat aanlegger geen verandering mag brengen aan de inschrijvingen binnen en buiten zonder voorafgaandelijke en schriftelijke toelating van verweerder; dat artikel 13 hem de verplichting oplegt zich naar de onderrichtingen van verweerder te gedragen ook betreffende omzendbrief, tarieven, catalogen enz.

Aangezien eindelijk alle de lasten der uitbating door verweerder moeten gedragen worden;

Aangezien bijgevolg het dubbel middel van onontvankelijkheid ongegrond is;

Ten gronde

Aangezien verweerder de plotse afdanking beweert de rechtvaardigen door redenen onvermeld in den aanbevolen opzegbrief van 23 November 1935, dewelke zich bepaalde te gewagen «*manquement constaté dans votre gestion*».

Aangezien zulke tekst te onduidelijk is om de tegenpartij in staat te stellen zich te verdedigen en strijdig is met den geest en de bedoeling van artikel 14 der wet van 7 Augustus 1922;

Aangezien in deze voorwaarden de eisch tot schadevergoeding als gegrond voorkomt;

Aangezien het bedrag van dezen eisch niet wordt betwist, evenmin als dat van het gevorderd loon;

Om deze redenen:

De Werkrechtersraad, verklaart zich bevoegd, veroordeelt verweerder om aan aanlegger te betalen ten titel van loon, de som van 766,66 fr., en ten

titel van schadevergoeding 3000 fr. met de rechterlijke intersten en de kosten des gedings: wijst aanlegger af van het overige van zijnen eisch.

BIBLIOGRAPHIE

Fernand WALEFFE. — 1926 à 1935. — *Répertoire décennal de la jurisprudence belge*. — *Tome premier : Abandon. — Cession de droits. — Etablissements* Emile Bruylant. — Brussel.

Zoo pas komt het eerste deel te verschijnen van het *Répertoire décennal de la jurisprudence belge* over de jaren 1926 tot 1935. Het uitstekend repertorium, destijds door Jamar begonnen, wordt thans met een buitengewone toewijding voortgezet door den heer Fernand Waleffe, raadsheer bij het Hof van Verbreking. De vorige reeks, door denzelfden auteur bezorgd, bevatte de rechtspraak loopende van 1919 tot 1925. Thans is de periode ingekort en wordt voor een tijdperk van 10 jaar de Belgische jurisprudentie verzameld. 10 jaar schijnt inderdaad de beste termijn om dergelijke repertoria uit te geven, omdat men aldus toch een degelijk overzicht bekomt van de laatste rechtspraak, terwijl men van den anderen kant niet te vreezen heeft dat de gegevens in het repertorium vermeld, reeds bij hun verschijning zouden verouderd zijn.

De volledige reeks Jamar-Waleffe is wel de uitgave die in de praktijk, wat betreft het opzoeken van rechtspraak, de grootste diensten bewijst en het gemakkelijkst onmiddellijk een volledig beeld geeft van den stand der jurisprudentie over een bepaald vraagstuk.

Het thans verschenen deel doet niet in het minst onder voor de vorige, welke de reputatie van dit werk zoo hoog hebben opgevoerd.

Met het grootste genoegen hebben wij vastgesteld, dat ook de Vlaamsche rechtspraak door den verzamelaar niet werd vergeten en dat zeer talrijke rechterlijke uitspraken verschenen in het *Rechtskundig Weekblad* in het repertorium vermeld worden.

Henri FUSS. — *De organisatie van de verplichte verzekering tegen werkloosheid. — Eerste verslag voor de studie van het vraagstuk der werkloosheid.* — Brussel, Drukkerij E. Guyot.

De methode van de aanstelling van koninklijke commissarissen voor het bestudeeren van bepaalde actuele vraagstukken, schijnt werkelijk de beste resultaten op te leveren. Na het merkwaardig verslag van den heer Collin over het vraagstuk van den middenstand en de zoo degelijke studie van den heer Camu over het statuut der ambtenaren, ligt thans voor ons het eerste verslag van den heer Fuss, die aangesteld werd als koninklijk commissaris voor de studie van het vraagstuk der werkloosheid. In dit eerste verslag wordt meer bijzonder bestudeerd: de organisatie van de verplichte verzekering tegen werkloosheid, een vraagstuk waarover wij in ons land een uitvoerige en soms al te ingewikkelde wetgeving hebben.

Om tot eenheid te komen in dezen warboel was het zonder twijfel noodzakelijk eerst en vooral de evolutie van de bestaande wetgeving te bestudeeren, wat dan ook door den heer Fuss op uitstekende wijze gebeurt in de eerste hoofdstukken van zijn boek.

Tegenover de bestaande toestanden stelt hij een nieuw systeem voor, dat van aard zou zijn het thans geldend

stelsel in groote mate te vereenvoudigen. Alle modaliteiten van dit nieuw stelsel worden uitvoerig onderzocht in een reeks hoofdstukken, die wij hieronder opsommen: het toepassingsgebied van de verplichte verzekering; overzicht van de prestaties der verplichte werkloosheidsverzekering; de organisatie der arbeidsbemiddeling; de voorwaarden tot uitkeering bij werkloosheid; het bedrag van de uitkeering bij werkloosheid; de duur van de uitkeering bij werkloosheid; het beheer van de werkloosheidsverzekering; het financieel regiem van de werkloosheidsverzekering; het risico van werkloosheid uit oorzaak van ziekte of invaliditeit.

WETGEVING

WET van 5 Juni 1937 waarbij o. m. wat betreft het statuut der docenten en der hoogleeraren, de wet van 15 Juli 1849, tot inrichting der Rijksuniversiteiten, wordt gewijzigd.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.
De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Artikel 1. De artikelen 1, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 en 23 der wet van 15 Juli 1849 tot regeling van het op Rijkskosten gegeven hooger onderwijs, zooals zij gewijzigd werden bij de wetten van 30 Juni 1893, 30 Juni 1928 en 21 December 1928, worden vervangen door de volgende:

Artikel 1. Er zijn twee universiteiten door het Rijk bekostigd, de eene te Gent en de andere te Luik.

Elke universiteit bestaat uit de faculteiten van de letteren en wijsbegeerte, van de wetenschappen, van de rechtsgeleerdheid en van de geneeskunde. Elke universiteit mag daarenboven een technische faculteit of een faculteit van de toegepaste wetenschappen bevatten.

De Koning kan ook aan de twee Rijksuniversiteiten scholen en instituten toevoegen welke opgericht worden met het oog op het toekennen van een of verschillende bepaalde graden.

Artikel 9. Om in de faculteiten de bij de wetten en reglementen voorgeschreven cursussen te houden, benoemt de Koning docenten en gewone hoogleeraren.

Niemand kan tot docent benoemd worden zoo hij niet in het bezit is van een diploma van doctor, apotheker of ingenieur. Vrijstellingen van het diploma kunnen verleend worden aan de personen die blijk gegeven hebben van buitengewone verdiensten.

Niemand kan tot gewoon hoogleeraar benoemd worden, zoo hij niet, sedert ten minste vier jaar, als docent, gedurende ten minste drie uren per week, een der vakken onderwezen heeft, welke voorzien zijn in het programma der examens voor een wettelijken of wetenschappelijken graad, met inbegrip van de praktische oefeningen, en zoo hij geen blijk gegeven heeft van een merkwaardige wetenschappelijke bedrijvigheid; het advies van den rector zal in het dossier gebracht worden.

In buitengewone omstandigheden kan de Koning deze termijnen verkorten.

Artikel 10. De Koning mag eveneens den rang van gewoon hoogleeraar, met de daaraan verbonden voorrechten, toekennen aan de Rijksambtenaren die gedetacheerd zijn, hetzij in de technische faculteit der universiteit te Luik, hetzij in de technische scholen verbonden aan de faculteit van de wetenschappen der universiteit te Gent.

Deze ambtenaren ontvangen de wedde welke verbonden is aan den graad die hun toegekend is in het bestuur waaruit zij komen.

Zoo deze wedde lager is dan die van een hoogleeraar met dezelfde ancienniteit, zal hun een bijwedde kunnen verleend worden; hun geheele bezoldiging zal nochtans de wedde van den hoogleeraar met dezelfde ancienniteit niet mogen overschrijden. Deze wedden en bijwedden dienen tot vaststelling van het bedrag van het emeritaatspensioen bedoeld bij artikel 2 der wet van 30 Juli 1879.

Artikel 11. De Koning benoemt, onder de bij artikel 9 aangegeven voorwaarden, de docenten der scholen of instituten die aan de universiteiten zijn verbonden; Hij stelt hun wedde vast.

Hij kan, onder de in hetzelfde artikel aangegeven voorwaarden, den rang van hoogleeraar toestaan aan de docenten van genoemde scholen of instituten. Hij kan hun eveneens de wedde van de gewone hoogleeraren verleen.

Artikel 12. Elke benoeming tot docent, tot hoogleeraar of tot gewoon hoogleeraar vermeldt de wetenschap welke hij moet onderwijzen evenals de faculteit, de school of het instituut waaraan hij verbonden is.

Elke wijziging in de bevoegdheid van een gewoon hoogleeraar, een hoogleeraar of een docent geschiedt bij koninklijk besluit, genomen op advies van de faculteit, de school of het instituut waarvan de betrokken cursus afhangt.

Artikel 13. De gewone hoogleeraren, de hoogleeraren noch de docenten mogen betaalde herhalingslessen geven. Zij mogen slechts met de toelating van de regeering een ander beroep uitoefenen. Deze toelating kan ingetrokken worden.

Artikel 14. De Koning stelt de wedden der docenten vast.

De gewone hoogleeraren die geen ander beroep uitoefenen genieten een aanvangswedde van 50.000 frank, welke achtereenvolgens om de twee jaar kan gebracht worden op 55.000 en 60.000 en om de drie jaar op 65.000, 70.000 en 75.000 frank.

De gewone hoogleeraren die een ander beroep uitoefenen genieten een aanvangswedde van 30.000 frank, welke om de vier jaar achtereenvolgens kan gebracht worden op 35.000, 40.000, 45.000, 50.000 en 55.000 fr.

In buitengewone omstandigheden mag de Koning beslissen dat de aanvangswedde der gewone hoogleeraren hooger zal zijn dan de hierbovengenoemde minima.

Artikel 15. De Koning kan, onder door Hem te bepalen voorwaarden en voor een door Hem te bepalen tijd, geaggregeerden aan de Rijksuniversiteiten toevoegen. Hij kan hun een vergoeding of een wedde verleen.

Artikel 16. De academische overheden zijn: de rector van de universiteit, de secretaris, de deken van de faculteiten, de academische raad en het college van assessoren.

De academische raad bestaat uit de gewone hoogleeraren benoemd overeenkomstig de artikelen 9 en 10.

Artikel 23. De Koning bepaalt den tijd van de universitaire vacantes.

Art. 2. Vorenstaande bepalingen betreffende de wedden zijn toepasselijk met ingang van 1 October 1936.

Evenwel zullen de hoogleeraren die op den datum van de afkondiging der wet in functie zijn en die een beroep uitoefenen buiten hun universitaire bezigheden blijven bezoldigd volgens de wedderegeling bepaald bij artikel 13 van 30 Juli 1928.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij

met 's Lands zegel bekleed en door den *Moniteur* bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, den 5 Juni 1937.

WET van 17 Juni 1937 verlengende deze van 13 Januari en van 25 Maart 1937 houdende verbod zekere instellingen voor detailverkoop te openen of te vergrooten.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.
De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. De wet van 13 Januari 1937, houdende verbod zekere instellingen van detailverkoop te openen of te vergrooten, verlengd door de wet van 25 Maart 1937, wordt verlengd tot 1 April 1938.

Art. 2. Deze wet is toepasselijk van 1 Juni 1937 af.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door den *Moniteur* bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, den 17 Juni 1937.

KONINKLIJK BESLUIT van 17 Juni 1937 waarbij de tenuitvoerlegging wordt geregeld van de wet dd. 13 Januari 1937, verlengd bij deze van 25 Maart en bij deze van 17 Juni van hetzelfde jaar, houdende verbod zekere instellingen voor detailverkoop te openen of te vergrooten.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op de wet d.d. 13 Januari 1937, verlengd bij deze van 25 Maart en bij deze van 17 Juni van hetzelfde jaar, houdende verbod zekere instellingen voor detailverkoop te openen of te vergrooten;

Op de voordracht van Onzen Minister van Economische Zaken,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. De inspecteurs van de administratie van den middenstand zijn belast met het toezicht over de toepassing van de wet van 13 Januari 1937, verlengd bij deze van 25 Maart en bij deze van 17 Juni van hetzelfde jaar, houdende het verbod zekere instellingen voor detailverkoop te openen of te vergrooten, en met de vaststelling van de inbreuken op de beschikkingen van deze wet.

Zij hebben vrijen toegang tot al de instellingen bedoeld door de zoo even vermelde wet gedurende al den tijd dat deze toegankelijk zijn voor het publiek. Het bestuur van deze inrichtingen is ertoe gehouden hun alle inlichtingen en documentatie te verstrekken noodig voor het volbrengen van hun opdracht.

In geval van overtreding wordt door hen proces-verbaal opgemaakt, waarvan afschrift aan den overtreder toegestuurd wordt binnen de vijftien dagen.

Art. 2. Onze Minister van Economische Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat zal vigeeren van op den dag zijner bekendmaking in den *Moniteur*.

Gegeven te Brussel, den 17 Juni 1937.

WETSVOORSTEL tot wijziging van artikel 50, § 1, der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

TOELICHTING

Mevrouwen, Mijne Heeren,

Artikel 50, paragraaf 1, der wet van 15 Juni 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken, regelt het getal en de orde der voordrachten door de provinciale raden van Antwerpen, Brabant en Henegouwen voor de vacante plaatsen van raadsheer bij het Hof van Beroep te Brussel. Ingevolge dit artikel, doet de provinciale raad van Antwerpen voordrachten voor veertien plaatsen, de provinciale raad van Brabant voor twee en twintig plaatsen en de provinciale raad van Henegouwen voor zestien plaatsen.

De praktijk heeft sindsdien bewezen dat het getal voordrachten aan den provincialen raad van Antwerpen toegewezen niet in verhouding is met het getal en het belang der zaken die uit deze provincie aan het Hof van Beroep te Brussel worden onderworpen. In het jaar 1935, werden 744 strafzaken uit de provincie Antwerpen door het Hof van Beroep te Brussel behandeld, tegen 345 strafzaken uit de provincie Henegouwen, terwijl het getal burgerlijke en handelszaken uit de provincie Antwerpen, waarover het Hof van Beroep in 1935 had te oordeelen, meer dan het dubbel bedroeg van dit uit de provincie Henegouwen.

Niettemin, worden er door den provincialen raad van Antwerpen minder raadsheeren voor het Hof van Beroep te Brussel voorgedragen dan door den provincialen raad van Henegouwen.

Deze wanverhouding die niet door het bevolkingscijfer der beide provincies te verklaren is — vermits de twee provincies ongeveer hetzelfde getal inwoners tellen —, geeft in de praktijk aanleiding tot aanzienlijke bezwaren. Zij wijst n.l. op een onvoldoend aantal Nederlandsch-kennende raadsheeren, met het gevolg dat de zaken uit de provincie Antwerpen die, ingevolge de wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, vóór het Hof van Beroep van Brussel, in het Fransch en in het Nederlandsch moeten behandeld worden, groote vertraging ondergaan, terwijl aan de thans Nederlandsch-kennende magistraten, overlast van werk wordt opgelegd.

Een en ander is nadeelig voor een goede rechtsbedeeling.

Wij achten het dan ook noodzakelijk het getal der voordrachten door den provincialen raad van Antwerpen voor de plaatsen van raadsheer bij het Hof van Beroep te Brussel te doen, van veertien op achtien te brengen, ten einde de instelling mogelijk te maken van een nieuwe Kamer die zich met in het Nederlandsch te behandelen zaken kan bezighouden.

WETSVOORSTEL

ART. 50, § 1.

Artikel 50, § 1 van de wet van 15 Juni 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken, tot wijziging van artikel 2 der wet van 5 Maart 1906 en artikel 70 der wet van 18 Juni 1869, wordt vervangen door de volgende bepalingen :

«Het getal en de orde der voordrachten door de provinciale raden voor de vacante plaatsen van raadsheer bij het Hof van Beroep te Brussel, worden op de volgende wijze geregeld :

» De provinciale raad van Antwerpen doet voordrachten voor achttien plaatsen : de eerste, de vijfde, de negende, de dertiende, de zeventiende, de twintigste, de drie en twintigste, de zes en twintigste, de negen en twintigste, de twee en dertigste, de vijf en dertigste, de acht en dertigste, de een en veertigste, de vier en veertigste, de zeven en veertigste, de vijftigste, de twee en vijftigste en de vijf en vijftigste.

» De provinciale raad van Brabant doet voordrachten voor twee en twintig plaatsen : de tweede, de vierde, de zesde, de achtste, de tiende, de twaalfde, de veertiende, de zestiende, de achttiende, de een en twintigste, de vier en twintigste, de zeven en twintigste, de dertigste, de drie en dertigste, de zes en dertigste, de negen en dertigste, de twee en veertigste, de vijf en veertigste, de acht en veertigste, de een en vijftigste, de drie en vijftigste en de zes en vijftigste.

» De provinciale raad van Henegouwen doet voordrachten voor zestien plaatsen : de derde, de zevende, de elfde, de vijftiende, de negentiende, de twee en twintigste, de vijf en twintigste, de acht en twintigste, de een en dertigste, de vier en dertigste, de zeven en dertigste, de veertigste, de drie en veertigste, de zes en veertigste, de negen en veertigste en vier en vijftigste.»

BALIELEVEN

BALIE VAN ANTWERPEN

Balie-Sport

Het kampioenschap van tennis der Balie van Antwerpen zal gespeeld worden op Zaterdag 3 en Zondag 4 Juli e.k. De wedstrijden worden ingericht op de prachtige nieuwe tennisbanen, gelegen Della Faillelaan, 60, te Antwerpen.

Alle confraters met hun familie zijn uitgenoodigd.

De tennisspelers moeten hun inschrijving zoo spoedig mogelijk zenden aan het Bestuur van Balie-Sport of bij Mr. De Cuyper, kledkamer der advocaten. Verdere inlichtingen zullen nog per omzendbrief verstrekt worden.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 25. — 19 Juni 1937. — Artikelen : Prof. Mr P. A. J. Losecaat Vermeer : De gevolgen van nietigheid eener overeenkomst wegens ongeoorloofde oorzaak. — Prof. Mr C. W. van der Pot : Wet en tractaat. — Mr E. H. von Baumhauwer, De Volkenrechtelijke Praedviezen.

HET LEVEN OP 'T KANTOOR. — Nr 8. — Juni 1937. — Beheer voor het leven in handelsvennootschappen. — Belastingwezen en zijn evolutie. Fiscale amnestie (Commentaar). — Gids voor de sociale wetten. — Handelswoordenschat. — Inlijving der reserve bij het kapitaal. Leidraad bij de studie van het Belgisch Handelsrecht. — Maten en gewichten. — Oorlog aan de Tab. — Opbergssystemen (Critiek). — Organisatie der Magazijnen voor Algemeene Bevoorrading in de Nijverheid. — Prijskampen (Handelsrekenen en Boekhouding van bijhuizen). — Rechtspraak betreffende de vennootschap in gezamenlijken naam. — Verzekeringen (Waarschijnlijkheidsberekening). — Waarborg van kredietopening. — Wensch en besluit der Accountantsverenigingen van de Provincie Antwerpen. — Uit het Staatsblad. — Boekbeoordeling. — Aankondigingen.

LA BELGIQUE JPDICIAIRE. — Nr 12. — 15 Juni 1937. — Le retour du droit commercial de la conception objective à la conception subjective et professionnelle, par René Piret. — Jurisprudence. — Le recours des administrations publiques en cas d'accident causé par un tiers à leurs préposés, par Alphonse Hens.

DALLOZ. — RECUEIL HEBDOMADAIRE DE JURISPRUDENCE. — Nr 22. — 17 Juni 1937. — Notes fiscales. — La taxe annuelle sur les bénéfices non distribués.

DEUTSCHES RECHT. — Nr 11-12. — 15 Juni 1937. — Leitsatz, Dr. Frick. — Um das Leben des Volkes, Wilhelm Stüwe. — Die bevölkerungspolitische Lage, Dr. Danzer. — Rechtswahrer und Bevölkerungspolitik, Dr. Schmidt-Klevenow. — Der Ausgleich der Familienlasten, Prof. Staemmler. — Praktischer Familienlastenausgleich, Helmut Schubert. — Bevölkerungspolitik in der Gesetzgebung, Dr. Peter. — Zur Landarbeiterfrage, Gunter Martens. — Entwurf eines neuen Ehescheidungsrechts. — Rechtspolitik in der Praxis. — Blick in die Zeit. — Schrifttum.

Abonneert U op "Rechtskundig Weekblad" !